

foto: Andrew Montgomery

2013 | Årsmelding og regnskap

Hoveddokument

Innholdsfortegnelse

Del 1: Status og hovedoversikter

Rådmannens oppsummering	3
Befolkningsendringer	6
Visjon, verdier, mål og krav til lederadferd	7
Bevilgnings skjema 1A og 1B.....	8
Hovedoversikt 2A	10
Økonomiske nøkkeltall	11

Del 2: Rapport fra hvert tjeneste område

Internt servicesenter.....	15
Opplæring.....	18
Ressursenter barn, unge og voksne	21
Teknisk	25
Omsorg.....	29
Barnehage.....	34

Del 3: Regnskap og obligatoriske oppstillinger

Hovedoversikt drift.....	38
Hovedoversikt investering	39
Hovedoversikt balanse	40
Obligatoriske noteoppstillinger	42
Personal og likestilling.....	49
Regnskapsprinsipper	52
Hovedoversikt 2B	54
Status investeringer	56
Revisjonsberetning.....	59

Rådmannens oppsummering

Innledning

Årsmeldingen om virksomheten i Gjesdal kommune i 2013 gir et bilde av en kommune i dynamisk utvikling. Tjenestekvaliteten vurderes som god. Av regnskapet framgår det samtidig at vi har hatt stort avvik i forhold til revidert budsjett.

Økonomistyring og budsjett disiplin

Rådmannen har i løpet av høsten 2013 varslet et negativt avvik på de fleste hovedpostene hvor dette framkommer i regnskapet. På to hovedområder har dette ikke vært tilfelle i forhold til samlet overforbruk og med tilhørende konsekvenser innenfor tjenesteområdene omsorg og ressurs senteret. Kommunestyre tilførte i juni 2013 en økning i rammen til omsorg på 8,4 mill, mens ressurs senteret ble tilført 1 mill. Bakgrunnen var en betydelig økning i ressurskrevende tjenester og utvidede behov knyttet til en tyngre driftssituasjon på sykehjemmet og på ÅBOAS. Noe av denne økningen stammet også fra behovssøkninger i 2012 som ikke var innarbeidet i opprinnelig budsjett for 2013.

Kommunen har levert gode tjenester innenfor vedtatt budsjett og regnskapsresultatet vitner etter rådmannens vurdering om god økonomistyring og budsjett disiplin. Rådmannen er likevel ikke tilfreds med et så stort overforbruk innenfor de to tjenesteområdene omsorg og ressurs senter. Hovedutfordringen er å bli enda bedre på oppfølging og rapportering. Spesielt innenfor det nye tjenesteområdet helse og velferd (som er en sammenslåing av ressurs senteret og omsorg) har vi store utfordringer. Regnskapsresultatet for disse tjenesteområdene viser behov for en gjennomgang og kvalitetssikring av budsjettforutsetningene for 2014. Det arbeidet er i full gang og resultat så langt viser at det er behov for betydelig mer ressurser knyttet til dagens driftsnivå som det eventuelt må finnes dekning for innenfor dagens rammer. I tillegg har vi store utfordringer å jobbe med fremover. Årsmeldingene viser klart de utfordringene vi står ovenfor og alle tjenesteområdene må være innstilt på modernisering og omstilling de kommende år.

De viktigste årsakene til negativt avvik på ca 1,3 mill innen omsorg knyttes til økte kostnader til medfinansiering (0,9 mill) og kostnader ved innlevering av leasingbiler (0,3 mill).

For ressurs senter er merforbruket knyttet spesielt til barnevern (1,6 mill) der antallet barn i fosterhjem har økt betraktelig og til overskridelser i sosialhjelps budsjettet (2,2 mill). Rådmannen er naturlig nok ikke tilfreds med at vi på disse to store tjenesteområdene leverer et resultat med et betydelig avvik i forhold til revidert budsjett. Vi må og skal ha stort fokus på at vi ikke kan bruke mer midler enn det vi har disponibelt. Det har vært tilfelle, og vi må fremover følge tett opp enhetslederne når det gjelder budsjett- og regnskapsoppfølging og eventuelt sette inn tiltak før overforbruket blir så betydelig som tilfelle er i 2013.

Krevende utfordringer

Gjesdal er fortsatt på vekststoppen i Rogaland. Folketallet økte i 2013 med 2,52 prosent, som plasserer oss på en femte plass i fylket. For kommunen representerer dette store utfordringer også i årene fremover, først og fremst økonomisk. 2013 har i stor grad vært en videreføring av 2012 budsjettet med en vekst i driftsinntektene på ca 8,2 %. Som rådmannen alt har varslet, vil det i årene fremover bli mye mer krevende å få endene til å møtes enn hva budsjettet for 2014 skulle tilsi, med en driftstilpasning på ca 10,6 mill kr. I denne sammenhengen minner rådmannen om at vi i 2013 har brukt godt over 9 millioner kroner av "sparepengene" våre for å komme i mål. Det forteller oss tydelig at vi har for høyt driftsnivå i forhold til disponible ressurser. Vi må fremover

være forberedt på å gjøre mer for mindre og at vi 2014 ikke kan bruke fond for å tilpasse driften. I praksis betyr dette at vi må levere mer tjenester for mindre ressurser. De økte inntektene som følge av folketilveksten kompenseres på ingen måte for merkostnader knyttet til økt tjenesteproduksjon. Samtidig er kommunens gjeld kommet på et så høyt nivå at vi bruker en uforholdsmessig stor del av driftsinntektene våre til å betjene lån i form av renter og avdrag. I prosent av kommunens samlede driftsinntekter utgjorde renter og avdrag i 2013 4,7 %. Tilsvarende tall for 2012 var 3,9 %.

Hovedutfordringer fremover

Årsmeldingen med årsregnskap for 2013 gir etter rådmannens vurdering et tydelig og synlig uttrykk for at Gjesdal er en kommune med stor aktivitet, et godt tjenestetilbud og både spennende muligheter og krevende utfordringer. Rådmannen mener at de største utfordringene vil ligge på økonomi, befolkningsvekst og kompetanse. Regnskapet viser med all tydelighet at 2013 har gitt oss et krevende utgangspunkt for 2014. Fortsatt folketilvekst vil øke presset på kommunens tjenestetilbud og behov for utbygging av infrastruktur også videre fremover. Det må i planleggingen tas høyde for at kommunens høye lånegjeld i flere år vil være med på å begrense det økonomiske handlingsrommet. Til tross for disse økonomiske prognosene står rådmannen fast på at Gjesdal kommune har grunn til å møte fremtiden med en kombinasjon av entusiasme, optimisme og realisme.

Det er på sin plass å gi honnør og takke kommunens ansatte for det gode arbeidet som er gjort. Dette gjelder og kommunens tillitsvalgte

for deres aktive medvirkning for å skape en realistisk virkelighetsforståelse og samtidig motivere til arbeids glede og innsats i hele organisasjonen. Vi har i 2013 startet lederutvikling for alle enhetslederne våre. Lederne er nøkkelpersonene med tanke på bevisstgjøring, motivering og tilrettelegging for en enda bedre tjenesteyting. Rådmannen har forventninger til en videre satsing på lederutvikling og lederopplæring med økonomi- og personalarbeid og den myndiggjorte medarbeider som hovedfokus. Det er videre satset relativt bredt på medarbeiderutvikling i form av fagretta opplæring og fagspesifikke kurs for ulike grupper medarbeidere. Årene fremover vil utfordre alle landets kommuner stadig sterkere når det gjelder realisme og målbevisst og krevende innsats for å kunne yte stadig mer for mindre ressurser. Gjesdals hovedutfordring vil etter rådmannens vurdering handle om dette mer enn noe annet. Det vil være urealistisk å forvente en rask forbedring av vår økonomiske handlefrihet.

Rådmannen vil derfor være opptatt av, i et fortsatt tett samarbeid med de folkevalgte og tilsatte på alle nivå i organisasjonen, å ha fokus på hva vi prioriterer, og hvordan vi klarer å få mest mulig ut av de samlede menneskelige og økonomiske ressursene vi til enhver tid disponerer. I møte med slike utfordringer vil det trenge både evne og vilje til målrettet planlegging og styring, helhetstenkning og samarbeid over både fag-, sektor- og kommunegrensene. Rådmannen finner i denne forbindelse grunn til å minne om at tjenestekvalitet og –kvantitet ikke utelukkende handler om kroner og øre, og ikke minst at forebygging og tidlig innsats i vid forstand bare vil bli stadig viktigere.

foto: Kulturavdelingen

Del 1 | Status og hovedoversikter

Befolkningsendringer

År	Folkemengde 1. januar	Fødte	Døde	Fødsels- oversk	Inn- flytting	Ut- flytting	Netto- flytting	Folke- tilvekst	Vekst i %
1994	7.998	162	37	125	442	416	26	150	1,90 %
1995	8.148	158	47	111	463	484	-21	93	1,10 %
1996	8.241	139	53	86	400	366	34	119	1,40 %
1997	9.360	158	37	121	449	393	56	174	2,10 %
1998	8.534	142	70	72	542	404	138	213	2,50 %
1999	8.747	156	58	98	479	408	71	164	1,90 %
2000	8.911	138	42	96	412	429	-17	84	0,90 %
2001	8.995	143	51	92	441	429	12	109	1,20 %
2002	9.104	130	55	75	425	467	-42	33	0,40 %
2003	9.137	138	52	86	467	446	21	107	1,20 %
2004	9.248	107	46	61	405	447	-42	19	0,20 %
2005	9.273	131	54	77	467	392	75	153	1,60 %
2006	9.426	139	47	92	511	407	104	195	2,10 %
2007	9.621	124	60	64	510	464	46	108	1,12 %
2008	9.729	157	56	101	537	401	136	240	2,47 %
2009	9.969	162	60	102	565	430	135	239	2,40 %
2010	10.208	182	47	135	676	511	165	300	2,94 %
2011	10.508	175	48	127	754	603	151	270	2,57 %
2012	10.778	169	65	104	758	600	158	261	2,42 %
2013	11.039	184	60	124	706	553	153	278	2,52 %
2014	11.317								
Endring hele perioden		143	50	93	496	431	65	158	1,66 %
Endring siste 10 år		153	54	99	589	481	108	206	2,03 %
Endring siste 5 år		174	56	118	692	539	152	270	2,57 %

Kilde: SSB februar 2014.

Den høye folkeveksten fortsatte i 2013, og det er igjen netto innflytting som bidrar mest til samlet økning i befolkningen på 2,42 %. Trenden med en kraftig økning i aldersgruppene 0-5 år og 67-79 år fortsatte også i 2013. Fødselskullet i 2013 er det høyeste i Gjesdal noensinne. Folkeveksten er omtrent på nivå med jærkommunene og Sandnes.

Folkemengde etter alder pr 1.januar:	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Endring 2009-14	Endring %
år 0-5	859	902	992	1.030	1.085	1.121	262	30,50 %
år 6-15	1.674	1.668	1.620	1.642	1.646	1.650	-24	-1,43 %
år 16-66	6.731	6.903	7.135	7.325	7.492	7.709	978	14,53 %
år 67-79	462	499	529	542	579	612	150	32,47 %
år 80-89	186	180	173	179	185	170	-16	-8,60 %
år 90 +	57	56	59	60	52	55	-2	-3,51 %
Totalt	9.969	10.208	10.508	10.778	11.039	11.317	1.310	13,52 %

Visjon, verdier, mål og krav til lederadferd

Visjon

- Gjesdal – vi strekker oss lenger

Verdier

- Gjesdal skal være en ansvarlig, modig og endringsvillig kommune
- Vi skal gi våre brukere rett tjeneste utført til rett tid og med rett kvalitet

Mål

- Fornøyde brukere
- Ansvarsbevisste og stolte medarbeidere
- Framtidsrettede og funksjonelle løsninger
- Økonomi som gir handlingsrom

Krav til lederadferd

- Ledere skaper tillit gjennom at de utfordrer og delegerer
- Har fokus på helhet og strategi
- Kommuniserer åpent og ærlig
- Motiverer og skaper trivsel
- Er resultatorientert og tar ansvar
- Skaper positivt omdømme
- Opptreer lojalt overfor verdier og beslutninger

Bevilgnings skjema 1A og 1B

Budsjettskjema 1A	Regnskap 2013	Budsjett (endr.)	Budsjett (oppr.)	Regnskap 2012	Avvik budsjett	Note
Skatteinntekter	-270 886	-272 900	-268 200	-250 874	2 014	1
Eiendomsskatt	-14 722	-14 720	-14 300	-14 218	-2	2
Rammetilskudd	-235 163	-234 600	-236 100	-223 479	-563	1
Momskomp. investeringer	-23 622	-32 660	-30 760	-9 909	9 038	3
Rentekompensasjon	-3 706	-4 400	-4 400	-3 894	694	4
Konsesjonskraft	-3 145	-2 900	-2 900	-3 356	-245	5
Sum frie disponible innt.	-551 244	-562 180	-556 660	-505 730	10 936	
Utbytte Lyse	-3 480	-3 480	-3 200	-3 266	0	
Renteinntekter	-22 144	-10 100	-9 100	-28 248	-12 044	6
Renteutgifter	33 943	23 290	23 290	35 736	10 653	6
Renter VAR-sektor	-2 791	-2 730	-2 730	-2 255	-61	6
Avdragsutgifter	26 887	24 960	24 960	22 244	1 927	7
Avskrivninger VAR-sektor	-5 247	-5 080	-5 080	-4 714	-167	7
Netto finansområdet	27 168	26 860	28 140	19 497	308	7
Overført kapitalregnskap	36 956	46 024	44 124	27 261	-9 068	3
Disp av tidl. års overskudd	-7	0	0	-2 279	-7	8
Avsatt/bruk av disp.fond	-9 104	-4 508	0	1 475	-4 596	8
Netto avsetning/overført	27 845	41 516	44 124	26 457	-13 671	
Til fordeling fellesområder	-496 231	-493 804	-484 396	-459 776	-2 427	
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	496 212	493 804	484 396	459 769	2 408	
Mer/mindreforbruk	-19	0	0	-7	-19	9
Netto driftsresultat	26 319	37 578	40 452	34 210	11 259	9
Budsjettskjema 1B	Regnskap 2013	Budsjett (endr.)	Budsjett (oppr.)	Regnskap 2012	Avvik budsjett	
Fellesutgifter til fordeling						
Lønnsreserve-pensjon	0	2 570	8 000	0	-2 570	
Flykningetilskudd	-11 477	-11 250	-10 600	-11 122	-227	10
Flyktn. inkl. fondsavs/bruk	11 477	11 250	10 600	11 122	227	10
Bruk av premiefond pensj	-6 000	-6 000	0	-5 500		11
Til fordeling tjenesteomr.						
Internt servicesenter	27 630	27 520	26 445	25 378	110	12
Kontrollutvalg	643	753	753	711	-110	12
Opplæring	138 960	138 960	137 027	137 046	0	13
Ressurs. barn, unge, voksn	71 229	67 722	65 485	56 724	3 507	14
Teknisk drift og utbygging	49 384	49 400	47 827	48 096	-16	15
Omsorg	108 125	106 767	95 837	103 472	1 358	16
Barnehage	100 748	100 748	97 658	87 533	0	17
Kirkelig fellesråd	5 493	5 364	5 364	6 309	129	18
Sum bevilgningsområder	496 212	493 804	484 396	459 769	2 408	

Noter til bevilgnings skjema 1A og 1B

1. Skatt og rammetilskudd endte 1,45 mill lavere enn budsjettet. Skatteanslaget ble oppjustert i 1. tertial 2013, og dette viste seg å være for optimistisk. Veksten avtok utover høsten, og november måned ble spesielt dårlig da de endelige korrigeringsene fra skatteåret 2012 ble bokført denne måneden. Det ga negativt utslag for Gjesdal. I tillegg dempet skatteveksten seg for landet for øvrig også, noe som førte til at Gjesdal for første gang ble fikk negativt bidrag fra inntektsutjevningen.
2. Eiendomsskatt endte i henhold til regulert budsjett.
3. Momskompensasjon for investeringer ble i overkant av 9 mill lavere enn budsjettet. Inntekten på denne posten vil alltid avvike fra budsjett, da den knyttes til framdriften samlet sett for alle investeringsprosjekter i Gjesdal kommune. Bevilgning av midler til det enkelte prosjekt sammenfaller ikke i sin helhet med tidspunkt for realiseringen av de samme prosjektene. I tillegg til momskompensasjon for investeringer ble det overført ytterligere 12,8 mill fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet, til delfinansiering av realiserte investeringer i 2013.
4. På grunn av generelt lavt rentenivå, og spesielt lave statsrenter, ble inntektene gjennom rentekompensasjonsordningen i underkant av 700 000 lavere enn budsjettet.
5. Salg av konsesjonskraft endte noe høyere enn budsjettet, først og fremst på grunn av noe høyere Euro-kurs enn forutsatt i budsjett. Konsesjonskraft blir solgt i Euro.
6. Regnskap avviker betydelig fra budsjett når det gjelder både renteinntekter og renteutgifter. Dette fordi det ikke er budsjettet med føring av rentebytteavtaler. Samlet ble netto rentekostnader 1,47 mill lavere enn budsjettet. Dette forklares i hovedsak ut fra to forhold: Rentenivået var generelt litt lavere enn budsjettet samt at det ble oppnådd en betydelig meravkastning på aktive plasseringer av overskuddslikviditet.
7. Det ble nedbetalt nesten 2 mill mer av kommunens lånegjeld enn budsjettet. Det ble gjort ut fra at øvrige poster innen finansområdet ble noe lavere enn budsjettet. Samlede kostnader innen finansområdet endte ca 300 000 over budsjett.
8. I tråd med vedtak ble det regnskapsmessige overskuddet fra 2012 avsatt til disposisjonsfond.
9. Regnskapsmessig er driftsregnskapet avsluttet med et mindreforbruk på ca 19 000,-. Netto driftsresultat endte på 26,3 mill, i underkant av 8 mill lavere enn i 2012. I henhold til vedtatt budsjett, ble ca 37 mill overført til investeringsregnskapet som delfinansiering av årets investeringer. Etter at pliktmessige avsetninger til selvkostfond, samt avsetninger til ulike overskuddsfond i henhold til vedtatt reglement ble foretatt, var det behov for å tilføre ca 9,1 mill fra reservefond for å dekke opp alle kostnader.
10. På grunn av litt flere bosettinger enn forutsatt i 2013, ble tilskuddet til bosetting av flyktninger høyere enn budsjettet. Utgiftene ble også høyere, men det ble likevel avsatt i underkant av 500 000 til flyktningefondet.
11. Det ble brukt 6 mill av premiefondet i DnB, noe som reduserte innbetalingen av pensjonspremien tilsvarende.
12. Internt servicesenter inklusiv kontrollutvalg gikk i balanse.
13. Opplæring brukte totalt 3,6 mill mer enn vedtatt budsjetttramme, og dette ble dekket av tidligere års restmidler innen samme tjenesteområde.
14. Ressurscenter barn, unge voksne hadde et samlet overforbruk på 3,5 mill. Innen dette tjenesteområde hadde barnevernet et overforbruk på 1,6 mill og sosialhjelpen ble 2,2 mill høyere enn budsjettet. Psykisk helse brukte noe mindre enn budsjett, og dekket dermed noe av merforbruket innen barnevern og sosialhjelp.
15. Teknisk hadde et samlet mindreforbruk på 1,6 mill. Dette er knyttet til sparte lønnsmidler og noe vedlikeholdsarbeid som er forskjøvet ut til våren 2014.
16. I forhold til regulert budsjett, endte omsorg med en samlet merkostnader i 2013 på 1,35 mill. Dette skyldes i hovedsak 3 forhold: Medfinansiering knyttet til samhandlingsreformen, ekstra kostnader i forbindelse med innlevering av leasede biler og lønnskostnader som skulle vært bokført i 2014.
17. Samlet fikk barnehage et overforbruk på 473 000. Dette skyldes behov for flere barnehageplasser fra og med høsten 2013 enn forutsatt. Overforbruket er dekket av tidligere års restmidler avsatt fra tjenesteområdet barnehage.
18. Kirkelig fellesråd ble tilført midler ihht budsjett, avviket skyldes at kostnader knyttet til regnskapsføring ikke ble budsjettet på denne posten, men er synliggjort i regnskapet.

Hovedoversikt 2A

Regnskapsskjema 2A - investeringer	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr. budsjett	Regnskap i fjor	Note
Investeringer i anleggsmidler	159 976 526	194 740 000	184 540 000	116 786 916	1
Utlån og forskutteringer	58 338 318	57 000 000	15 000 000	14 494 387	2
Avdrag på lån	8 983 972	4 000 000	4 000 000	4 965 314	3
Dekning av tidl års udekket	567 471	0	0	1 321 821	
Avsetninger	16 629 028	0	0	34 746 087	4
Årets finansieringsbehov	244 495 315	255 740 000	203 540 000	172 314 525	
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	154 073 678	177 000 000	135 000 000	60 236 057	5
Inntekter fra salg av anleggsmidler	43 468 804	7 000 000	7 000 000	70 583 813	6
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	18 391 952	18 130 000	14 630 000	-15 374 439	7
Andre inntekter	66 167	0	0	1 310 386	
Sum ekstern finansiering	216 000 602	202 130 000	156 630 000	116 755 818	
Overført fra driftsregnskapet	37 645 337	46 024 000	44 124 000	28 688 902	8
Bruk av tidl års udisponert	0	0	0	761 047	
Bruk av avsetninger	9 654 326	7 586 000	2 786 000	20 299 167	9
Sum finansiering	263 300 265	255 740 000	203 540 000	166 504 934	
Udekket/udisponert	18 804 950	0	0	-5 809 591	10

Noter til hovedoversikt 2A:

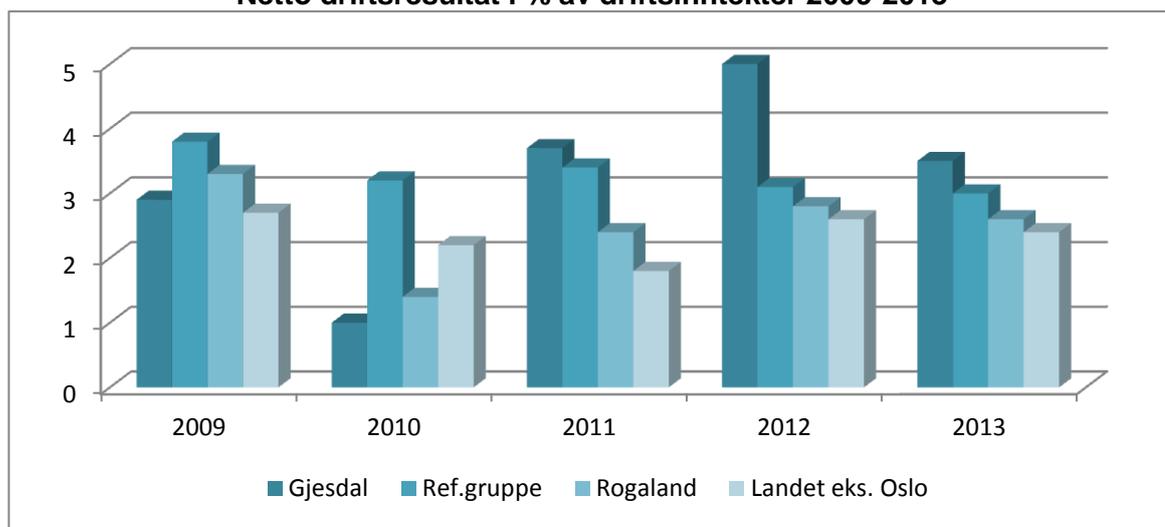
- Investeringene totalt i 2013 endte på 160 mill, noe som er ca 35 mill lavere enn revidert budsjett. I budsjettet lå det inne fullfinansiering av nye Flassabekken barnehage (90 mill), mens det pr 31.12.2013 var investert for ca 63 mill. De resterende 27 mill vil bli brukt første halvår 2014. Ny gravplass på Gjesdal ble også noe forsinket og fullføres først i 2014. I tillegg er det mange prosjekter som ikke realiseres i sin helhet det året det er bevilget midler til dem, og følgelig vil det være noen avvik hvert år på denne posten.
- I tillegg til budsjetterte utlån gjennom startlånsordningen, ble det i 2013 lånt ut 42 mill til Gjesdal kirkelige fellesråd knyttet til bygging av ny kirke. Utlån i form av startlån ble noe høyere enn budsjettert.
- Gjelder avdrag på lån til videreutlån i Husbanken. Det er bokført betydelige beløp i ekstraordinære avdrag, da mange låntakere betalte inn mye av lånene sine i løpet av 2013.
- Beløpet på ca 16,6 mill er ikke budsjettert, og knyttes til kjøp av kommunale boliger og forpliktelser i opparbeidelsen av Skurve sør.
- Føringene er knyttet til tidligere bruk av ubundne investeringsfond.
- Bruk av lånemidler endte ca 23 mill lavere enn budsjettert. Dette har sammenheng med note 1, altså at større lånefinansierte prosjekter ikke ble fullført i 2013.
- Avviket gjelder i hovedsak salg av tomter på Skurve. I tillegg er det solgt flere eldre kommunale boliger på i overkant av 7 mill. Avviket i forhold til budsjett kommer av at det ikke er gjort budsjettendringer i løpet av året med utgangspunkt i realisert salg av bolig- og næringsseiendommer.
- Mottatte avdrag på lån og refusjoner er litt i overkant av budsjett.
- Overføringen fra driftsregnskapet er ca 8,4 mill lavere enn budsjettert. Dette har sammenheng med at mva-kompensasjonen for investeringer, som blir ført i drift, ble ca 9 mill lavere enn budsjettert, jf note 3 til bevilgningsskjema 1A og 1B.
- Avviket skyldes at budsjettert bruk av avsetning i 2012 ble realisert i 2013.
- Beløpet på ca 18,8 mill som fremkommer som udisponert, er knyttet til inntektsføringer fra salg av tomter med forfall frem i tid. Summen foreslås avsatt til ubundne investeringsfond.

Økonomiske nøkkeltall

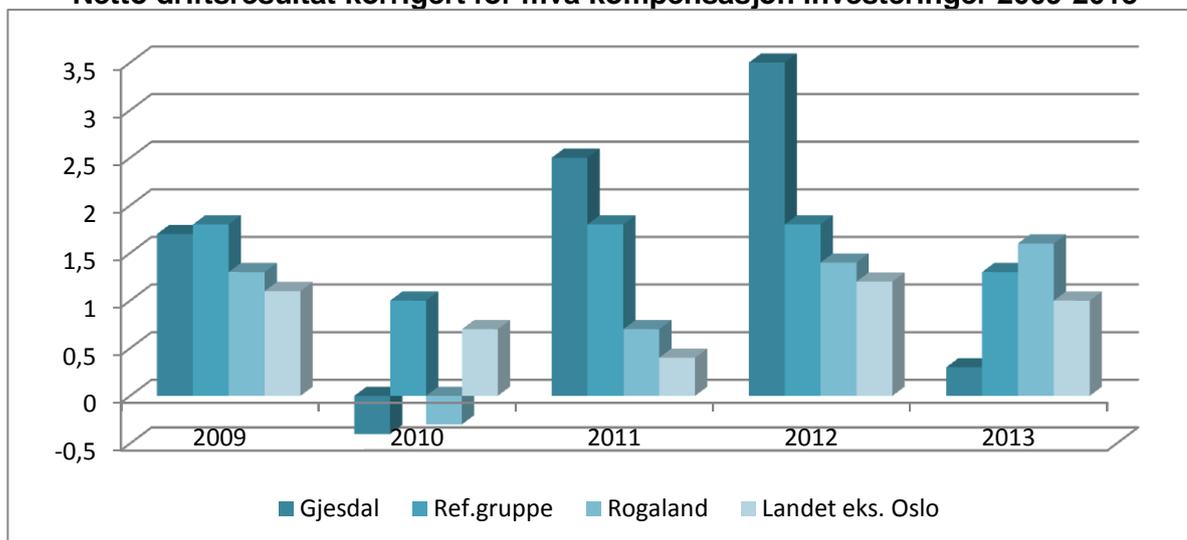
Netto driftsresultat

Det var opprinnelig budsjettert med et driftsresultat på 5,5 %. Dette ble nedjustert i forbindelse med 1.tertialrapport. På grunn av noe lavere frie inntekter enn budsjettert, samt overforbruk på noen av tjenesteområdene, ble endelig resultat 3,6 %. Dette er et lavere driftsresultat enn i 2012, og uten bidrag fra mva kompensasjon for investeringer, er resultatet på ca 0,4 %. Da det ble budsjettert med en betydelig egenfinansiering av investeringer, innebærer dette at hele driftsresultatet er overført til investeringsregnskapet i 2013. Sammen lignet med ref.gruppe og Rogaland har vi et høyt driftsresultat, men korrigert for investeringer ligger vi under de vi sammenligner oss med. Den nederste figuren gir det beste uttrykket for driftsresultatet, da dette korrigerer for svingninger i investeringsnivå fra år til år.

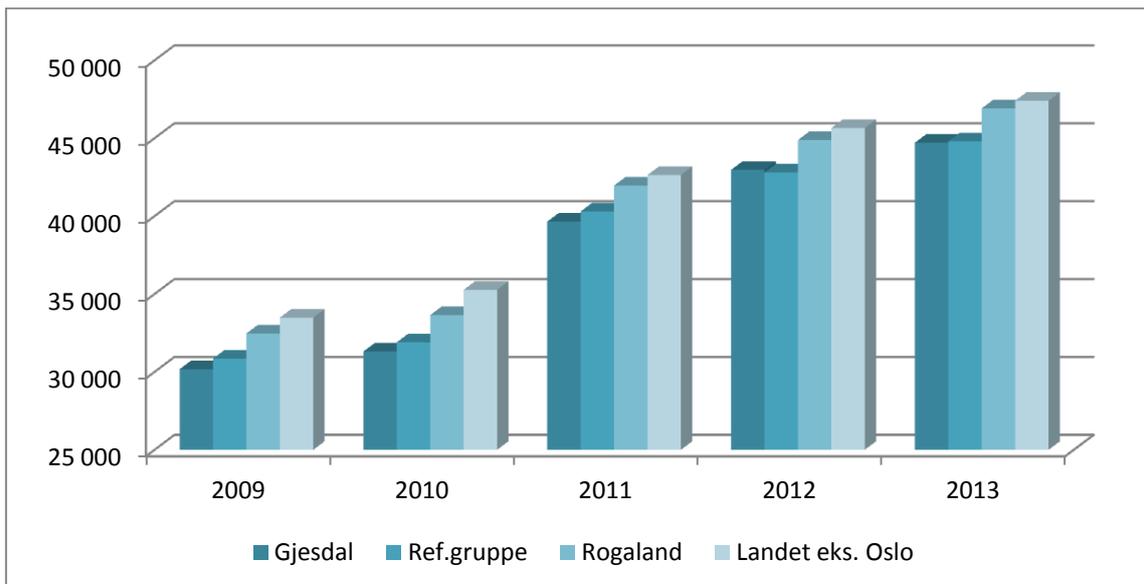
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter 2009-2013

Netto driftsresultat korrigert for mva kompensasjon investeringer 2009-2013

Frie inntekter

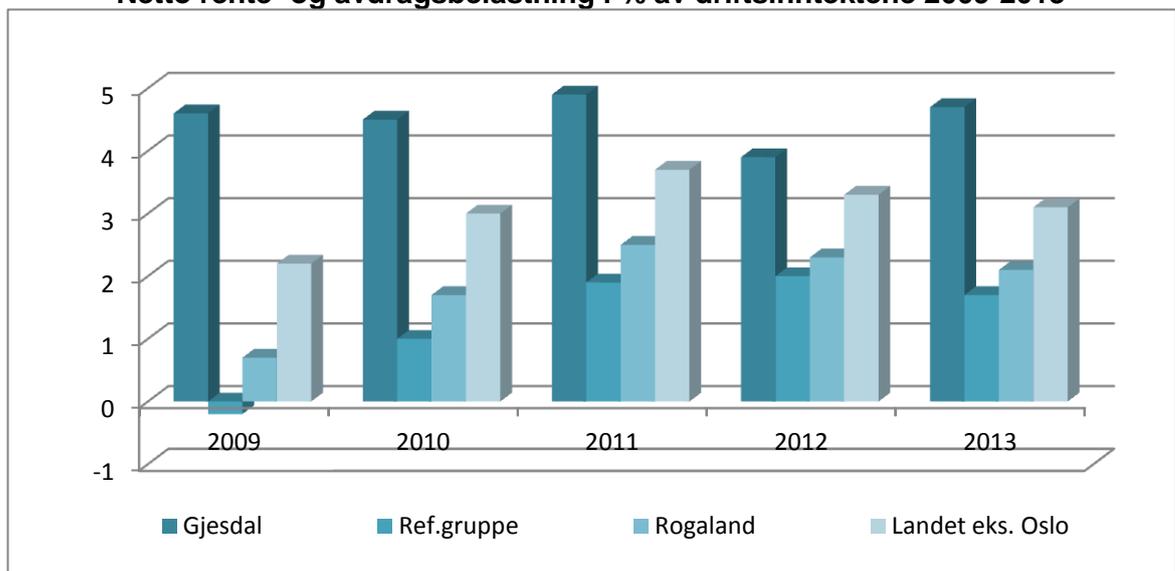

Frie inntekter 2009-2013

For første gang i den perioden vi har målt oss mot referansekommunene Egersund, Hå, Time, Klepp og Strand hadde Gjesdal i 2012 høyere frie inntekter pr innbygger enn disse 5 nabokommunene. Gjesdal har hatt en god inntekstutvikling i 2012, og dette skyldes ikke bare tilflytting av nye skatteyttere. Rammetilskuddet har også økt betydelig, mye på grunn av store kull i barnehagealder.

Finansområdet

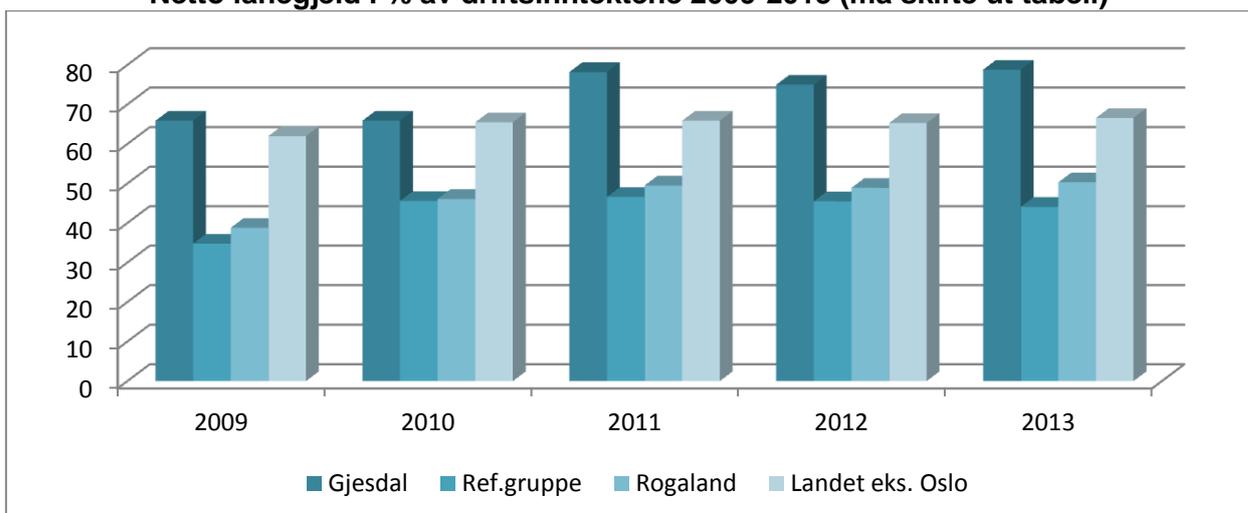
Netto rente- og avdragsbelastning i % av driftsinntektene 2009-2013

Renter og avdrag på lån fratrukket renteinntekter økte betydelig fra 2012 til 2013, og Gjesdal brukte dermed en høyere del av inntektene til finansutgifter. Dette henger sammen med et høyt investeringsnivå, som har ført til en høyere netto lånegjeld å betjene. Gjesdal er fortsatt godt rustet mot en fremtidig renteoppgang, da en stor andel av låneporteføljen er sikret gjennom fastrenteavtaler.

Lånegjelden øker fra 75 % til 79 % av driftsinntektene. Handlingsregelen som sier at kommunen ikke skal ha mer enn 70 %, er med dette ikke oppfylt. Holder en lånet til Gjesdal Næringspark utenfor, er lånegjelden på ca 62 % av inntektene. Både referanse-kommunene, Rogaland og landet for øvrig har lavere gjeldsgrad enn Gjesdal.

Netto lånegjeld i % av driftsinntektene 2009-2013 (må skifte ut tabell)

Fondsreserver pr. 31.12.2013

Disposisjonsfond	2009	2010	2011	2012	2013
Reservefond	2 852 736	4 012 565	6 405 193	10 222 351	2 676 843
Premieavviksfond	6 234 037	4 952 499	3 687 102	2 070 992	5 022 562
Næringsfond	2 584 406	2 073 294	1 739 913	1 417 727	970 636
Flyktningefond	5 302 407	4 193 515	2 624 454	3 745 988	4 208 519
Gjesdal Næringspark			10 000 000	10 000 000	5 000 000
Fond tjenesteområdene	11 276 140	12 670 333	18 298 385	20 983 248	18 879 493
Sum disposisjonsfond	28 249 726	27 902 206	42 755 047	48 440 306	36 758 053

Reservefondet ble betydelig redusert, da merforbruk innen omsorg og ressursenter måtte dekkes fra dette. Flyktningefondet økte med ca 0,5 mill på grunn av flere bosettinger i 2013 samt noen familiegjenforeninger. I tillegg ble det brukt 5 mill fondet avsatt til Gjesdal Næringspark.

Tjenesteområdene har samlet redusert fondet med ca 2,1 mill, og fordelingen pr 31.12.2013 er som følger:

Internt servicesenter	285 000
Kultur/ m.m.	1 510 500
Utbygging av idrettsanlegg	1 850 000
Tjenesteområde opplæring	7 777 765
Tjenesteområde teknisk	6 664 120
Tjenesteområde barnehage	793 056

foto: Kristian Konstali

Del 2 | Rapport fra hvert tjenesteområde

Internt servicesenter

Hovedmål

Gjesdal kommune skal sette brukeren i sentrum, gi et helhetlig tilbud basert på tverrfaglig samarbeid, delegerer beslutnings-myndighet for å sikre best mulig utnyttelse av ressursene, og styre bevisst etter nøkterne mål for standard og kvalitet.

Viktige vedtak 2013

- Ny controller/næringsansvarlig er ansatt
- Nytt tjenesteområde helse og velferd opprettet
- Lederforum etablert og felles lederopplæring startet
- Ny stilling IKT innebærer reduserte konsulentutgifter
- Styrking av stillingsressursen på arkiv
- Ny ordfører valgt, og ny rådmann tilsatt

Resultater 2013

- Medarbeiderkartlegging gjennomført med svært gode resultater, 4,8 av 6.
- Brukerundersøkelse interne tjenester gjennomført med gode resultat
- Vi har ikke nådd målet om flere lærlinger innefor vedtatt budsjett, men vil fortsatt ha fokus på dette
- Etablert en ny driftsmodell for IKT som gir bedre kontroll på driften og mindre nedetid
- Kontrakt for ny kommunikasjonssentral (telefoni)
- Kontrakt for ny publiseringsløsning intra- og internett

Handlingsmål 2014

- Rettedalen 1 og 7 vurderes med sikte på effektiv samhandling og god service til innbyggerne
- Heltidskultur prosjekt er igangsatt
- Etablere ny antispam- og antivirusløsning
- Vedta ny IKT-strategi

Noter til tabeller

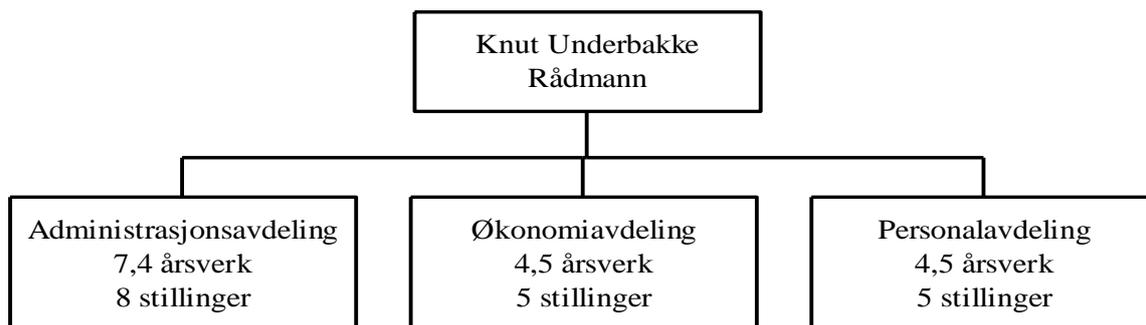
1. Antall videreutlån fortsetter å stige i samme takt som de siste årene.
2. Andel innkjøp via e-handel har gått noe ned, vi har hatt mindre fokus på dette i 2013.
3. Andel e-faktura som sendes ut til innbyggerne øker fortsatt, og vi nådde målet for 2013.
4. Andel e-fakturaer økte betydelig i 2013, og vi nådde målet på 40 %.
5. Utgifter til administrasjon har gått ned, og vi oppnådde målsettingen i forhold til referansegruppe.
6. Sykefraværet var på 4,3 % i 2013, litt lavere enn målsettingen.

- Implementering av ny kommunikasjonssentral (telefoni)
- Implementering av ny publiseringsløsning intra- og internett
- Fortsatt høy fokus på dokumentasjon, standardisering og driftsstabilitet innen IKT

Årets gladnyhet!

Kommunen fikk i 2013 både ny ordfører og ny rådmann!

Organisering

Nøkkeltall

Innbyggere og brukere	Note	2010	2011	2012	2013
Antall videreutlån fra Husbanken	1	104	115	127	152
Antall nye videreutlån	1	29	25	31	32
Utlånt pr. 31.12 (tall i hele tusen)	1	28.562	33.243	41.734	49.137
Antall skatteyttere		8.236	8.529	8.761	
Antall med firmaskatt		363	386	412	
Antall skatteyttere med restskatt		1.560	1.554	1.469	
Antall skatteyttere med til gode		5.538	5.771	6.129	
Andel kjøp e-handel	2	1,53 %	3,45 %	5,52 %	5,07 %
Antall utsendte fakturaer		12.585	13.905	14.067	14.620
Andel e-faktura/avtalegiro	3	61,0 %	63,6 %	67,23 %	70,14 %
Leverandører/fakturaer					
Antall fakturaer		12.273	12.268	13.781	14.892
Antall e-faktura inn	4		2	2.900	6.309
Antall leverandører		1.416	1.360	1.334	1.464
Antall leverandører med kjøp < 1000 kr		250	249	222	226

Økonomi	Note	2010	2011	2012	2013
Regnskapstall (hele tusen)					
Netto utgifter		22.135	23.474	26.089	28.263
Herav overført til neste år/brukt fra tidl.		-229	128	-46	-1
Disponible midler på fond		204	332	286	285

Etiske retningslinjer og internkontroll

I den pågående lederopplæringen har etikk og etiske retningslinjer vært tema ved flere anledninger. Dette er også et punkt i introduksjon av nytilsatte. Disse retningslinjene skal gjennomgås og eventuelt ajourføres i løpet av 2014. I 2013 vedtok kommunestyret overordna ROS-analyse og arbeidet med overordnet beredskapsplan er inne i slutfasen, og skal fram til politisk behandling. ROS-

vurderinger legges også inn og er et eget punkt i all arealplanlegging. Kvalitetslosen, som er et system for lovverk og rutiner for Gjesdal kommune sin virksomhet, er tatt i bruk i hele organisasjonen. I systemet håndteres avviksmeldinger, og jevnlig revideringer av rutiner og prosedyrer følges opp gjennom bruk av dette systemet.

Måltall

Område	Note	2011	2012	Mål 2013	2013
Innbyggere og brukere					
Andel efaktura/avtalegiro- innbyggere	3	63,6 %	67,23 %	70 %	70,14
Andel efaktura fra leverandører	4		21,05 %	40 %	42,4 %
Økonomi					
Driftsutg. til adm.,styring i % av ref gruppe	5	104 %	113 %	105 %	103 %
Medarbeidere					
Antall stillinger		21	21	21	21
Antall årsverk		19,1	19,6	20,1	18,9
Sykefravær	6	5,3 %	2,7 %	4,5 %	4,3 %
Medarbeidertilfredshet		4,1		4,6	4,7

Samletabell hele kommunen

Område/indikator	Note	2010	2011	2012	2013
Økonomi					
Driftsutgifter administrasjon i % av ref.gr.		127 %	104 %	113 %	103 %
Driftsutgifter til politikk og revisjon i % av ref.gr.		107 %	115 %	137 %	146 %
Driftsutgifter adm.bygg i % av ref.gr.		108 %	94 %	130 %	123 %
Medarbeidere					
Årsverk		618	636	648	
Heltidsandel					47,3%
Sykefravær		5,5 %	6,1 %	5,6 %	6,2%
Lærlinger		11	10	12	12
Medarbeidertilfredshet			4,6		4,8
AFP-uttak i % (av ansatte over 62 år)		35%	31%	43%	41%

Ref.gr. er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund.

Opplæring

Hovedmål

Læringsutbyttet hos elevene skal bli større

For å nå hovedmålet vil vi sette fokus på disse delmålene:

Delmål A: Elevene får gode grunnleggende ferdigheter.

Delmål B: Fremme samarbeid og dialog mellom foresatte, elever, politikere og ansatte og mellom barnehage, grunnskole og videregående skoler.

Delmål C: Elevene skal bli mer motiverte for læring.

Delmål D: De enkelte avdelingene skal være lærende organisasjoner.

Delmål E: Jobbe systematisk for å utvikle elevens sosiale kompetanse gjennom økt vektlegging av kvaliteten på læringsmiljøet.

Delmål F: Flest mulig elever får sin faglige og sosiale opplæring innen klassens fellesskap.

Viktige vedtak 2013

- Det må foretas en kretsgrenseregulering mellom Solås og Ålgård skole for å ha nok skolekapasitet de neste årene.
- Gjesdal ungdomsskole setter i gang med skoleutviklingsprosjektet "Fokus på læring"
- Solås skole starter prosjektet "Helsefremmende skole"
- Stortinget vedtar at leksehjelp ordningen kan gjøres mer fleksibel, ordningen med gratis frukt oppheves og SFO – kulturtimen avvikles fra 1.august 2014.
- Kulturskoleplan for 2015 – vedtas av kommunestyret.
- Gjesdalevenes skolemiljø - kommunale retningslinjer vedtas politisk.
- Vedtak om rehabilitering av Dirdal skole

Resultater 2013

- Oppstart av det omfattende skoleutviklingsprosjektet Jærskolen starter i august 2013.
- Eksamenskarakterer er rundt gjennomsnittet for landet.
- Gjesdal elevene i 5., 8. og 9. trinn viser resultater over gjennomsnitt på de nasjonale prøvene.
- Kartleggingsprøvene i lesing og regning på 1. – 3. trinn viser at Gjesdal har relativt sett få elever som skårer under bekymringsgrensen.
- Elevene rapporterer om god trivsel på skolen.
- Den nasjonale elevundersøkelsen viser at det er en markant nedgang på barnetrinnet mht til mobbing. Nedgang også for elever på ungdomstrinnet selv om en her ligger over landsgjennomsnittet.
- Tjenesteområdet har god økonomistyring.
- Biblioteket har jobbet utadrettet mot barnehager og skoler. Utlån og besøkstall holdes oppe. Der er få andre kommuner i omliggende kommuner som klarer dette.

- LEAN - Bærland skole har jobbet systematisk med dette blant elever og ansatte. Skolen ble tildelt en hederspris for arbeid innen LEAN.

Noter til tabeller

1. Elevantallet er nå på det laveste, men antall klasser er på samme nivå. Elevantallet vil stige de nærmeste årene.
2. Elever med annet morsmål enn norsk og som trenger norskopplæring er relativt konstant.
3. Det må satses betydelige ressurser på å komme opp på det nasjonale målet om at 30 % av grunnskoleelevene skal få et tilbud gjennom Kulturskolen.
4. Grunnskolepoeng viser en fallende tendens. Det er et håp om stasingen på de grunnleggende ferdighetene og gode skoleutviklingsprosjekt skal demme opp for dette.

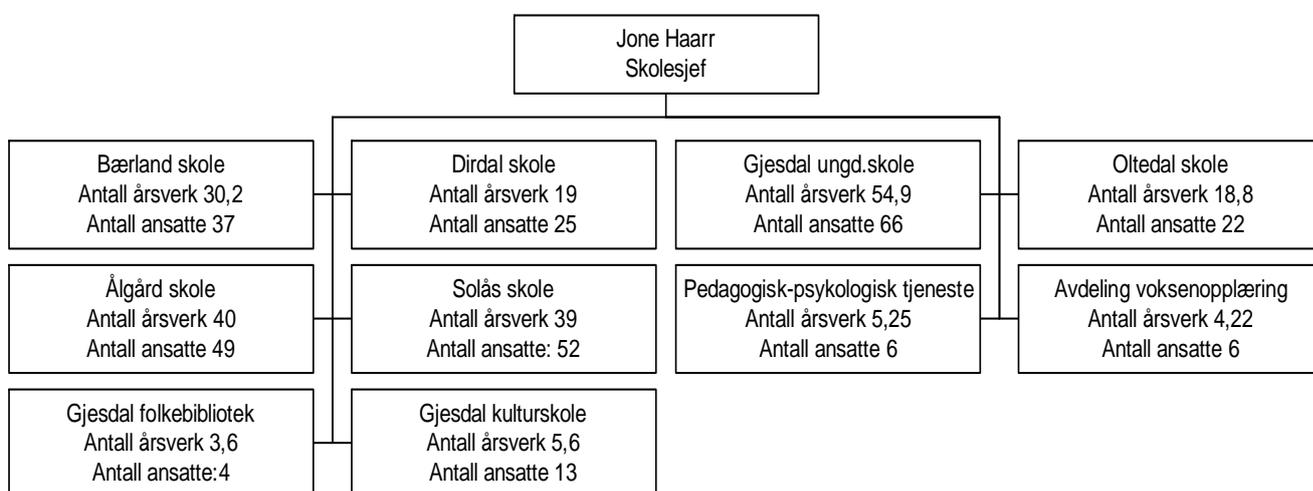
Handlingsmål 2014

- Jobbe videre med hovedmålene for Gjesdal.
- Implementere Jærskolen.

Årets gladnyhet!

I skoleåret 2013/2014 gjennomføres et gratis kulturskoletilbud i SFO tiden. Tilbudet er organisert som 3 prosjekt med dans, drama og visuelle kunsthøgskole. Tilbudet har vært meget populært, har nådd helt nye brukere og bidratt til sosial inkludering. Kvaliteten på undervisningen har vært avgjørende for godt resultat og har vært mulig med ekstra bevilgede midler til dette tiltaket.

Organisering

Nøkkeltall

Innbyggere og brukere	Note	2010	2011	2012	2013
Målgruppe for tjenestene					
Antall grunnskoleelever i Gjesdal kommune	1	1.607	1.606	1.622	1585
Lærertetthet i Gjesdal 1. – 7.kl pr oktober		13,5	12,1	12,2	12,4
Gj.sn. ref. kommuner		13,3	13,4	12,9	13,1
Lærertetthet i Gjesdal 8. – 10.kl pr. oktober		15,7	15,7	15,1	15,0
Gj.sn. ref. kommuner		12,5	14,3	14,5	14,1
Elever som får enkeltvedtak i forhold til spesialundervisning oktober		93	93	97	80
Elever med særskilt norskopplæring (frem.språk)	2	28	42	52	49
Voksenopplæring: Elevtall		81	72	80	88
Kulturskolen: Elevtall		298	255	278	280
Bibliotek: Utlån		51.166	53.771	53.167	53.264
Besøk		48.090	48.670	51.850	52.034

Økonomi	Note	2010	2011	2012	2013
Prioritering					
Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning pr. innbygger 6-15 år, i % av ref.gr.		99,9 %	101,3 %	104,3 %	105,3 %
Produktivitet					
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskoleundervisning pr. elev, i % av ref.gr.		96,4 %	99,5 %	101,9 %	102,2 %
Driftsutgifter til undervisningsmateriell pr. elev, i % av ref.gr.		91,5 %	98,6 %	112,3 %	103,1 %
Regnskapstall (hele tusen)					
Netto utgifter (inkl fondsavsetning)		118.605	127.290	137.046	138.960
Overført til neste år		1.893	3.380	2.260	
Merforbruk/underskudd i forhold til budsjettramme					4.052
Disponible midler på fond		6.190	9.570	11.830	7.778

Måltall

	Note	2011	2012	Mål 2013	2013
Dekningsgrad SFO		54,2 %	54,5 %	50 %	57,9 %
Dekningsgrad kulturskolen i % av grunnskoleelever	3	17,7 %	16,8 %	20 %	17,7 %
Gj.sn % elever i 2.kl som ligger på eller under kritisk grense i regning		3,3 %	1,6 %	5 %	1,3 %
Gj.sn % elever i 5.kl som ligger på laveste nivå på de nasjonale prøvene i lesing		22 %	20,9 %	20 %	17,5 %
Grunnskolepoeng 10.kl (Gjennomsnitt av avsluttende karakterer som føres på vitnemålet ganget med 10.)	4	40,1	41,4	40,1	39,9
Antall årsverk (PPT, skoler, kulturskole, bibliotek)		224	225	226	223
Sykefravær		4,6 %	4,4 %	5 %	4,2 %
Medarbeidertilfredshet		4,6			4,8

Ref.gr. er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund.

Ressurssenter barn, unge og voksne

Hovedmål

Utvikle og drifte et helse-, sosial- og kulturtilbud som møter innbyggernes behov med særlig fokus på barn og unge og folkehelse

Viktige vedtak 2013

- Nytt partnerskap for Folkehelse med fylkeskommunen ble vedtatt for perioden 2013 – 2017.
- Kommunestyret vedtok å bosette 30 flyktninger per år fra 2015. Året 2014 blir brukt til å forberede dette.
- Samarbeidsavtale med Idrettsrådet ble vedtatt.
- Administrasjonsutvalg vedtok en sammenslåing av tjenesteområdene ressurscenter og omsorg fra 1.1.2014.
- Samtidig ble det vedtatt å plassere kulturavdelingen i tjenesteområde teknisk.

Resultater 2013

- Boliger for rusmisbrukere er fortsatt under planlegging
- Ungdomsarbeid på kulturavdelingen er satt i gang med prosjektet "Kva vil du?", som inviterer ungdom til å komme med forslag om aktiviteter og arrangement de vil være med på.
- Mulighetsstudie for veveriet er under fortsatt planlegging.
- Oppvekstteam har spisset sitt tilbud og har markedsført seg i barnehager og skoler.
- Barnevern har stabilisert sin bemanningssituasjon.
- Jærrådet har i høst 2013 satt i gang et arbeid om tettere samarbeid/sammenslåing av barnevernstjenestene på Jæren.
- Gjesdal legekontor ble etablert i høst 2013 med foreløpig en lege.
- Frisklivscentral ble etablert i september og er nå i drift.
- Det er dannet en ny operativ Folkehelsegruppe med medlemmer fra alle tjenesteområder.
- Arbeid med kartlegging av eksisterende gruppetilbud og nye behov ble igangsatt.
- Brukermedvirkningstiltak ble evaluert og lagt frem for senior- og brukerråd og drifts- og miljøutvalg.
- Lederutviklingsprosjektet "coaching" ble avsluttet og evaluert med meget gode resultater.
- Et forskningsprosjekt sammen med IRIS i Bergen ble gjennomført for å kartlegge hindringer for det tverrfaglige samarbeidet relatert til tidlig innsats for barn og unge
- En ny modell for tverrfaglig samarbeid i Gjesdal kommune ble vedtatt. Modellen omfatter både det systemrettete og det individrettete arbeidet og skal sørge for at brukernes behov møtes på en god måte og at ressurser blir utnyttet mest mulig effektiv.

Noter til tabeller

1. I løpet av høsten ble Gjesdal legekantor åpnet. Økning i antall konsultasjoner skyldes dette.
2. Tallene mellom offisiell statistikk som ligger klar i årsmeldingen og våre egne registreringer i fagsystemene til kommunen avviker, da det ikke alltid er sammenheng mellom reell flyttedato og det som registreres i SSB. Gapet mellom 169 (SSB) og 184 (egenregistrering) skyldes mao høy netto innflytting til kommunen.
3. Antall barn i fosterhjem har økt betraktelig, noe som forklarer merforbruk i barneverntjenesten.
4. Økning i antall mottakere av sosialhjelp (særlig blant unge mennesker), samt en noe økt snittutbetaling er ansvarlig for merforbruk i sosialtjenesten i NAV. Økningen kom både på grunn av en noe økt arbeidsledighet samt et større kull 18- åringene og flere bosatte flyktninger.
5. Økning i ventelisten gjenspeiler særlig behov for tilpassete boliger for rusmisbrukere.
6. Antall bosatte flyktninger i 2013 ligger over snittet. Til sammen de siste 3 årene er det likevel kun 40 flyktninger som ble bosatt etter avtale med IMDI, det er 5 færre enn vedtaket har bestemt (45 i en 3-års-periode).
7. Økning i antall timer med helsehjelp i avdeling for psykisk helse og rusvern gjenspeiler særlig økt aktivitet på rusfeltet. Betydelig flere unge misbrukere er under oppfølging enn tidligere.
8. Brukerundersøkelser skal gjennomføres annethvert år. Nye undersøkelser finner sted i 2014.
9. Overforbruket i 2013 skyldes særlig overskridelser på sosialhjelpsbudsjettet (2,2 mill.) og i barnevernet (1,6 mill.).
10. Viser til tallene for kulturavdelingen: det høye antall ansatte gjenspeiler at det er flere ansatte med små stillinger, f. eks. badevakter og tilrettelagt fritidskonsulenter.
11. Legedekningen har med en ny lege økt til 81% av referansegruppen. Målet er ikke nådd, da lege nummer to først starter opp i vår 2014.
12. Andel barn med barnevernstiltak har gått noe ned i forhold til referansekommuner, samtidig har antall tunge barnevernssaker og plasseringer økt. Dette gjenspeiler en prioritering av de tyngste saker i barnevernet.
13. Andel innbyggere som mottar sosialhjelp har de siste årene vært høyere i Gjesdal enn i referansekommunene, samtidig har stønadslengden i vår kommune vært lavere enn i referansekommunene. Målet var å få antall mottakere ned. Det har vi ikke lyktes med, samtidig som vi fortsatt ligger lavest på stønadslengde blant de yngste mottakere.
14. Det forventes at hjemmebesøkene hos nyfødte og kontroller ved 1. skoletrinn gjennomføres hos tilnærmet 100 %. Det var henholdsvis 99 % og 96 % i 2013 og dermed godt over andelen hos referansekommunene.

15. Netto helseutgifter var forventet økt med opprettelse av Gjesdal legekantor.
16. Netto utgifter til barnevern har de siste år vært betydelig lavere enn i referansekommunene. Selv om Gjesdal i 2013 har regnet inn 4 hele årsverk i denne summen (da oppvekstteamet og –koordinator er regnet med) er vi fortsatt lavere enn referansekommunene. Trekker vi denne summen fra ligger vi ikke på mer enn ca. 80 %.
17. Netto utgifter til skolehelsetjenesten ligger noe over referansekommunene.
18. Netto utgifter til personer med rusproblemer har ikke vært et pålitelig tall de siste år, da kommunene bokfører utgifter veldig forskjellig. Våre utgifter er tilsynelatende dobbelt så høy som i referansekommunene.
19. Netto driftsutgifter til kultursektoren varierer mye med summen av tilskudd som blir delt ut til lag og foreninger. 2013 har vært et år med høye tilskudd, derfor ligger vi over snittet i referansekommunene.
20. Dessverre har sykefraværet gått opp i 2013. Økningen skyldes først og fremst et høyt fravær i barnevernet.
21. Medarbeiderundersøkelsen blir gjennomført annethvert år. Neste holdes i 2015.

Handlingsmål 2014

Nytt tjenesteområdet Helse og velferd

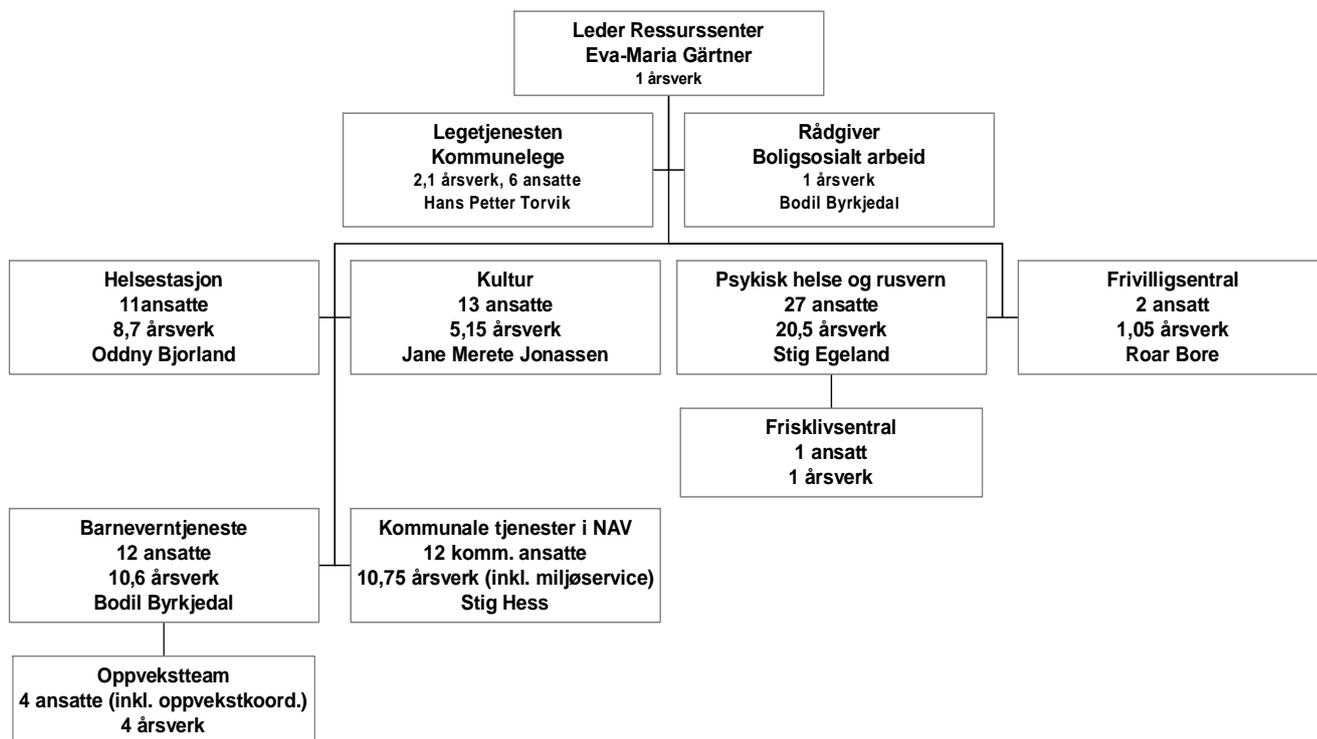
- Planlegging og iverksetting av ny organisering
- Økonomi- og tjenesteanalyse for å kunne målrette tiltak ifht. bærekraftig økonomistyring
- Vurdere tjenestestandard og tjenestetildeling gjennom effektiviseringsnettverk
- Planlegge og starte en videre utviklingsprosess på det nye tjenesteområdet som over tid skal ivareta følgende momenter:
  - Tydelig ledelse og myndigjorte medarbeidere
  - Fremme kultur for samhandling
  - Heltidskultur som viktig nøkkel til kompetanse og kvalitet på tjenestene
  - Tidlig innsats som grunnholdning (Folkehelse og forebygging)
  - Se etter nye måter å løse oppgavene på slik at en sikrer bærekraftige tjenester i fremtiden.
  - Fokus på kvalitet og service til innbyggerne der bruker-/innbyggerinvolvering skal styrkes
- Ferdigstille implementering og videreutvikle tverrfaglig samarbeidsmodell i kommunen på tvers av tjenesteområder som ivaretar brukernes behov og sørger for effektiv ressursutnyttelse.
- I tilknytning til kommuneplanarbeidet bidra spesielt inn på tema: folkehelse, eldre og eldreutvikling, barn og unge og befolkningsvekst.
- Revidering av boligsosial handlingsplan

- Planlegge drift av nye boliger til funksjonshemmede
- Planlegging for boliger for rusmisbrukere med personalbase
- Utrede tilbud til brukere med omfattende og sammensatt tjenestebehov.
- Aktiv bruk av ny internett side.
- Fortsatt fokus på brukermedvirkning på individnivå og utprøving av forskjellige måter for brukermedvirkning på systemnivå.
- Evaluere og følge opp samhandlingstiltak på tvers av kommunegrensene.
- Delta i utredning av utvidet barnevernssamarbeid.
- Planlegge økning i antallet flyktninger.
- Prioritere gruppetilbud fremfor individuell oppfølging. Følge opp de tverrfaglige gruppetilbud og gjøre dem bedre tilgjengelige for ansatte og potensielle brukere.
- Innføring av elektronisk meldingsutveksling
- Satse på kompetanse og rekrutteringstiltak i tråd med oppsatte planer.

Årets gladnyhet!

Kulturavdelingen fikk nasjonal pris for beste arrangementet til kulturminnedagen i 2013 for oppsetningen "Historiens stemmer fra Gjesdal"

Organisering

Nøkkeltall

Område	Note	2010	2011	2012	2013
Innbyggere og brukere					
Konsultasjoner legetjeneste	1	22.144	23.663	22.923	23.987
Antall nyfødte	2	182	176	186	186
Nye meldinger til barneverntjenesten		106	150	130	117
Barn i tiltak (pr. 31.12.2012)		83	82	75	88
Barn i fosterhjem/institusjon (pr. 31.12.2011)	3	10/0	12/2	16/3	22/3
Antall mottakere øk. sosialhjelp (mnd. snitt)	4	83	77	82	99
Gjennomsnittelig brutto utbetaling pr. klient	4	9.187	8.982	9.217	9.365
Venteliste komm. boliger for vanskeligstilte	5	4	15	15	17
Antall bosatte flyktninger/familiegjenforente	6	16/0	8/7	15/4	17/6
Ant. t./uke med psyk. helsehjelp/antall brukere	7	279/66	413/72	446/72	526/95
Antall frivillige/faste tilbud på frivilligsentralen		194/31	211/32	214/30	227/24
Antall kulturarr. (gratis/med billettsalg)			13/4	15/10	22/5
Antall lag som har søkt kulturmidler		77	101	81	94
Brukertilfredshet psykisk. helse og rusvern.	8	3,3 (4)		3,7 (4)	
Brukertilfredshet sosialtjeneste i NAV	8			2,7 (4)	
Brukertilfredsh. kultur (samarb. lag og foren.)	8			3,3 (4)	
Brukertilfredshet barnevern	8	4,8 (6)		3,8 (6)	
Brukertilfredshet helsestasjon	8	5,0 (6)		5,1 (6)	
Brukertilfredshet Frivilligsentral	8			4,8 (5)	
Økonomi					
Netto utgifter (i hele 1.000 kr.)	9	58.508	52.935	56.724	71.229
Overført til neste år/merforbruk (-)	9	-5.433	-2.147	-330	-3.507
Disponible midler på fond		0	0	0	0
Medarbeidere					
Antall ansatte	10	100	72	78	90
Antall årsverk	10	62,21	51,7	61,25	65,85

Måltall

Område	Note	2011	2012	Mål 2013	2013
Innbyggere og brukere					
Legedekning i Gjesdal i % av ref.gr.	11	77 %	76 %	95 %	82 %
Andel barn med barnevernstiltak i % av ref.gr. i fht innbygg.0-17 år	12	90 %	100 %	100 %	93 %
Andel innbygg. 20-66 år, mottar sosialhjelp i % av ref.gr.	13	127 %	112 %	100 %	113 %
And hj.besøk nyfødte/1. skoletr. i % av ref.gr.	14	95/88 %	106/120 %	100 %	127/125 %
Økonomi og prioriteringer					
Netto helseutgift pr. innbygger i % av ref. gr.	15	88 %	78 %	85 %	88,7 %
Netto utg. til barnevern pr. innb. 0-17 i % av ref.gr.	16	64 %	70 %	85 %	93,5 %
Netto utgift til helsest./skolehelse pr. innb. 0-20 I % av ref.gr..	17	95 %	95 %	95 %	109 %
Netto utgift til pers. m. rusprobl. pr. innb. 20-66 I ref.gr.	18	75 %	248 %	85 %	199 %
Netto driftsutg kul.sektor pr. innb. i ref.gr.	19	100 %	93 %	100 %	125 %
Medarbeidere					
Sykefravær	20	7,2	5,5	5,5	8,7
Medarbeidertilfredshet:	21	4,8	4,8		-

Ref.gr. er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund

Teknisk

Hovedmål

- Tilby tekniske tjenester av høy kvalitet tilpasset utviklingen i samfunnet.
- Saker behandles så langt som mulig etter den enkeltes ønsker og behov innenfor gjeldende rammer og lovverk. Det skal tilstrebes kort saksbehandlingstid med stor rettsikkerhet for den enkelte.
- Utføre en optimal drift og vedlikehold av anlegg og bygninger til en lavest mulig årlig kostnad over tid. Investeringer skal overleveres til rett tid og innenfor budsjettammer.

Viktige vedtak 2013

- Ny Oltedal barnehage.
- Oppstart prosjektering adkomstvei m/tunnel til Kodlidalen.
- Vedtatt planprogram og oppstart regulering boligfelt Kodlidalen.
- Vedtatt planprogram og oppstart regulering boligfelt Midtfjell.
- Rassikring eksisterende boligområder indre del av Gjesdal.
- Reguleringsplan Skurve nord vedtatt.
- Reguleringsplan Skurve 2 vedtatt.
- Kommunal planstrategi vedtatt.
- Oppstart av områdeplan: Kodlidalen, Midtfjell og Ålgård sentrum.

Resultater 2013

- Oltedal vannverk ble kåret til beste grunnvann.
- Nytt vannbasseng Solbakkane.
- Ny tilstandskartlegging av de kommunale veiene (Rosy)
- 1. byggetrinn Flassabekken barnehage ferdigstilt 8 avdelinger.
- Ny vannledning gjennom Rettedalen.
- Sanering VA Solås
- Ny kloakkpumpestasjon Oltedal (Gullberget)
- Heving av to sunkne båter i Oltesvik
- Nytt legekontor Åboas
- Styrking av prosjektgjennomføring ved at ny prosjektleder er ansatt.
- Innbyggerne i Gjesdal er fortsatt best på kildesortering
- Arbeidet med planprogram for kommuneplanen startet opp.
- Arbeidet med avklaring av vei til Midtfjell ble utført.
- Kjøp av barnehagetomt i Oltedal
- På grunn av kapasitet ble ikke arbeidet med ny landbruksplan påbegynt.
- Avsluttet enøkplan og igangsatt arbeider med energi- og klimaplan.
- Tilstandskartlagt kommunale bygg med tilhørende handlingsplan.
- Energimerking av kommunale bygg er ferdigstilt.
- Adresser på bygda, nesten alle boliger har nå fått husnummer og det er satt opp skilt med adressenavn. Det som gjenstår er et

par veier og hytteområdene på Giljastølen og i Hunnedalen.

- Antallet delings- og seksjoneringsaker er på samme nivå som for 2012.

Noter til tabeller

1. Det forventes ingen reell endring av veilengde eller G/S- vei pr. innbygger i årene som kommer. Dette fordi både innbyggertall og mengde nye veier forventes å øke forholdsmessig likt. Økning i km G/S-vei kommer av oppdatering i kartgrunnlaget
2. Tilknytning til off. vann- og avløpsnett forventes å være stabilt i perioden. Det samme for andelen som har installert vannmåler
3. Lovkravet er 80 dager, vårt mål er 40 dager. I 2013 har gjennomsnittlig saksbehandlingstid vært 60 dager, noe som skyldes mange delingssaker i byggefelt der vi avtaler med utbygger at sakene skal gjøres ferdig når de ønsker det.
4. Forbruket er redusert med 10,5 % i 2013 i fht. 2007, til tross for en liten arealøkning og noen bruksendringer.
5. Arealet inkluderer Flassabekken barnehage som ble overtatt i årsskifte 13/14.
6. I 2013 ble det gitt dispensasjon til 5 antennemaster.
7. Gebyrene samlet sett for VAR-tjenestene sammenlignet med referansegruppen.
8. Utvikling av vann-, avløps- og renovasjonsgebyrene. Beregnet for

- standard bolig på 120 m² og standard abonnement med 120l restavfall.
9. Antall årsverk er noenlunde stabilt, 1 ny prosjektleder er ansatt.
  10. Sykefraværet er lavt for tjenesteområdet og under målet på 7 %.
  11. Medarbeidertilfredshet har generelt vært høy i tjenesteområde teknisk. Enkelte avdelinger har en score på over 5.
  12. 2 renhold. 1 masterprogram ledelse.
  13. Det er stort sett 100 % stillinger i tjenesteområdet, med unntak av renholdere hvor ca. 2/3 jobber deltid. Stillingsstørrelsen er å anse som svært høy, noe som er positivt.
  14. En sak trekker opp gjennomsnittlig saksbehandlingstid betydelig.
  15. Saksbehandlingstiden er noe høy, og målet er å korte denne ned.
  16. Resultatet er bedre enn målsetting i budsjett 2013. Tidligere målsetting i enøkplan fra 2008 som innebar 10 % reduksjon fra 2007-nivå, er oppnådd.
  17. Generelt er VAR-gebyrene lave i vår region, sett i fht. landet ellers. Vår kommune er vidstrakt og derfor i utgangspunktet mer kostbart å betjene enn kommuner på Jæren.

- Avklaring offentlig kai Frafjord.
- Oppstart prosjektering Ålgård Kraftstasjon.
- Oppstart prosjektering Oltedal barnehage.
- Oppstart byggarbeider adkomstvei m/tunnel Kodlidalen.
- Oppstart bygging av omsorgsboliger for voksne funksjonshemmede.
- Ferdigstillelse Gjesdal kyrkjegard.
- Noe reasfaltering kommunale veier.
- Lekkasjesøk VA-anlegg.
- Utarbeidelse av Viltkart ferdigstilles.
- Påbegynne arbeid med ny landbruksplan.
- Vedta områdeplan Ålgård sentrum.
- 1.gangs behandling av områdeplan Kodlidalen.
- 1.gangs behandling av områdeplan Midtfjell.
- Planprogram kommuneplan vedtas.
- Kommuneplanen legges ut på høring.
- Raskartlegging av resten av kommunen er bestilt og skal leveres i løpet av 2014.
- Ansette 1 ny plan- og byggesaksbehandler.
- Utarbeide et felles brannvernssystem for alle formålsbygg i kommunen.
- Utarbeide byggehåndbok for bygging og rehabilitering av kommunale bygg.
- Kartlegging av universell utforming på alle aktuelle formålsbygg.
- Etablere og ta i bruk elektronisk aktivitetsstyring for avdeling byggforvaltning.
- Kartlegging av radonnivå i alle formålsbygg og boliger, samt utførelse av nødvendige tiltak.

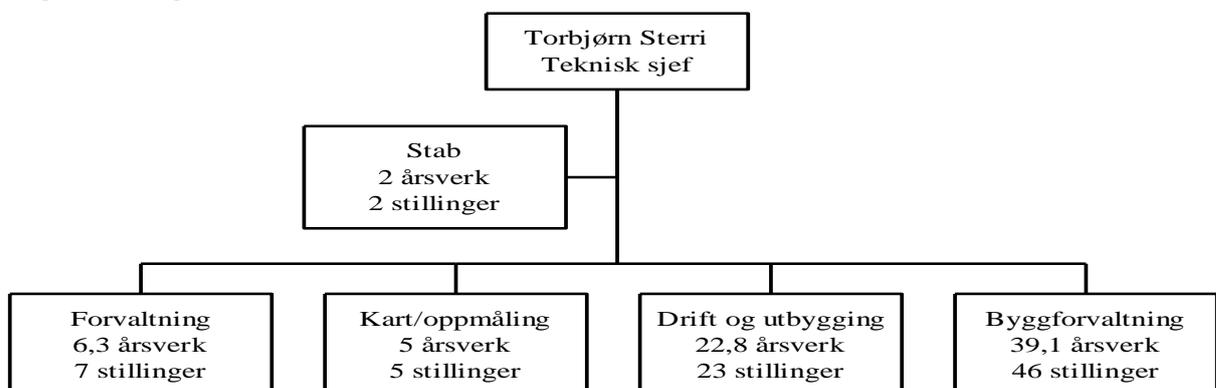
Handlingsmål 2014

- TS-plan.
- Hovedplan vann, avløp og vannmiljø.
- Opparbeidelse friidrettsanlegg Gjesdal Idrettspark.
- Ferdigstillelse kamparena Gjesdal Idrettspark.

Årets gladnyhet!

Oltedal vannverk kåret til Norges beste drikkevann i 2013

Organisering

Nøkkeltall

Område	Note	2010	2011	2012	2013
Innbyggere og brukere					
Km kommunale veier	1	90	92	95	95
Km gang- og sykkelveier	1	30	26	29	29
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning (prosent)	2	90	89	89	91
Andel av befolkningen som har installert vannmåler (prosent)	2	34,7	35,2	34,8	34,3
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal avløpstjeneste (prosent)	2	89	89	88	90
Saksbehandlingstid oppmålingssaker (fradeling av tomt)	3	34	35	35	60
Energiforbruk kwh/m ² (bygg i enøkplan, 40.851 m ²)	4	185	185	180	165
Antall vannmålere		1.127	1.170	1.214	1252
Antall vannbassenger		6	6	7	8
Antall renovasjonsabonnenter		3.567	3.566	3.731	3866
Antall renovasjonsabonnenter hytter		762	771	777	776
Arealer kommunale bygg (m ²)	5	63.073	65.381	66.567	68.426
Kommunale regulerings-/bebyggelsesplaner		1	1	1	2
Private planer		3	2	4	3
Søknad om dispensasjon fra kommuneplanen fra LNF (mottatt)	6	8	8	6	12
Klagesaker etter Pbl.		1	2	4	8
Boliger tatt i bruk		111	96	139	133
Antall plasserte bygg		53	42	25	63
Antall meglerpakker solgt, Infoland		211	233	233	256
Antall søkere om produksjonstilskudd (vinter/sommer)		180/173	172/179	172/174	170/172
Konsesjonssaker (ervert av fast eiendom)		7	3	5	6
Økonomi					
Netto driftsutgifter		41.769	45.086	48.096	
Overført til neste år/merforbruk (-)		1.116	1.585	718	
Disponibelt på fond		3.728	5.313	5.313	
Samlede VAR-gebyrer målt i prosent av referansekommunene	7	95	98,8	102,8	101,1
Årsgebyr for vannforsyning i Gjesdal	8	1.716	1.801	1.891	1891
Årsgebyr for avløpstjenesten i Gjesdal	8	1.672	1.790	1.931	2089
Årsgebyr for renovasjonstjenesten i Gjesdal	8	2.365	2.460	2.585	2720
Medarbeidere					
Årsverk	9	75,4	75,8	71,2	73,2
Sykefravær (prosent)	10	7,3	7,2	5,7	6,6
Medarbeidertilfredshet	11	-	4,6	-	4,9
Antall ansatte på videreutdanning og kompetanseheving	12			4	3
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	13			86,8	90,3
Andel heltidsansatte					71,1

Måltall

Område	Note	2011	2012	Mål 2013	2013
Innbyggere og brukere					
Saksbehandlingstid oppmålingssaker (fradeling av tomt)	3	35	35	40	60
Saksbehandlingstid byggesaker -søknad om tiltak uten ansvarsrett	14		31	30	34
Saksbehandlingstid byggesaker -søknad om rammetillatelse	14		48	45	74
Saksbehandlingstid søknad om godkjenning av plan for nydyrking (høringstid inkludert)	15	274	119	170	159
Saksbehandlingstid søknad om bygging av landbruksvei (høringstid inkludert)	15	278	110	130	129
Energiforbruk kwh/m ² (bygg i enøkplan, 40.851 m ²)	16	185	180	175	165
Økonomi					
Samlede VAR-gebyrer målt i prosent av referansekommunene	17	98,8	102,8	100	101,09
Årsgebyr for vannforsyning i Gjesdal		1.801	1.891	1.965	1.891
Årsgebyr for avløpstjenesten i Gjesdal		1.790	1.931	2.089	2.089
Årsgebyr for renovasjonstjenesten i Gjesdal		2.460	2.585	2.720	2.720
Medarbeidere					
Sykefravær (prosent)	10	7,2	5,7	7,0	6,6
Medarbeidertilfredshet	11	4,6	4,9	4,6	4,9

Ref.gr. er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund.

Omsorg

Hovedmål

- Hjemmetjenesten skal ha kompetanse og kapasitet som gjør det mulig for personer med særlige omsorgsbehov, personer som er alvorlig syke, og personer ved livets slutfase, å bo hjemme.
- Sykehjemmet skal ha kompetanse på, - og kapasitet nok for personer som trenger særlig omfattende pleie og omsorg, behandling, rehabilitering, og avlastning.
- Det skal være tilbud om avlastning, barnebolig, og habiliterings/rehabiliteringsfaglig bistand for barn og unge og deres familier
- Pasienter og brukere skal i størst mulig grad kunne delta i samfunnets ulike funksjoner slik som aktiviteter, sysselsetting og arbeid.
- Pasienter og brukere skal så langt det er mulig eie egen bolig ved bruk av økonomiske virkemidler og tilrettelegging av tomtearealer.
- Omsorgstjenesten skal arbeide målretta og langsiktig for å rekruttere og beholde kvalifiserte medarbeidere

Viktige vedtak 2013

Kommunestyret:

Omsorgsplanen for 2008-2020 er rullert og vedtatt
Prosjekt samhandling - Jæren, avtale om vertskommunesamarbeid
Modeller for oppføring av boliger for funksjonshemmede
Sluttrapport for Prosjekt samhandling Jæren
Organisering av tjenesteområdene ressurscenter og omsorg

Drifts- og miljøutvalget:

Driftsrapporter, tertialvise oversikter over utvalgte nøkkeltall og årsrapport
Omsorgsplanen for 2008-2020 er rullert og vedtatt
Egenbetaling for omsorgstjenester
Sluttrapport for Prosjekt samhandling Jæren
Evaluering av samarbeidsavtalene mellom Gjesdal kommune og Helse Stavanger
Organisering av tjenesteområdene ressurscenter og omsorg

Plan- og økonomi:

Boliger for voksne funksjonshemmede
Modeller for oppføring av boliger for funksjonshemmede

Senior – og brukerråd:

Egenbetaling for omsorgstjenester
Driftsrapporter, tertialvise oversikter over utvalgte nøkkeltall og årsrapport
Omsorgsplanen for 2008-2020 er rullert og vedtatt
Evaluering av samarbeidsavtalene mellom Gjesdal kommune og Helse Stavanger
Organisering av tjenesteområdene ressurscenter og omsorg

Resultater 2013

Miljøarbeidertjenesten: Nye omsorgsboliger er fremdeles under planlegging. Det kjøpes tjenester i påvente av nye boliger er på plass. Antall brukere av dagtilbudet og tildelte timer har økt. Dette medfører at lokalene oppleves som for små og uegnet.

Solås bo- og rehabiliteringssenter: Det har vært færre søknader om opphold i sykehjem og utnyttelsesgrad på sykehjemmet har vært på 84,7 %. Dette har medført salg av ekstra døgn til Sandnes.

Det har vært et krevende år da det har vært vanskelig å rekruttere i sykepleiere i ledige vikariater

Har mottatt pengegaver fra private som spares opp til å kjøpe blærescanner

Ambulante hjemmetjenester: Det har vært ledig kapasitet både i forhold til hjemmesykepleie og plass på dagsenteret for demente. Arbeidet i hjemmetjenesten bidrar til trygghet for hjemmeboende og gjør at en kan bo hjemme lenger. Det er tatt i bruk nytt system for trygghetsalarmer

Omsorgsboliger / bofellesskap ÅBOAS

Antall søkere varierer. Beboerne i omsorgsboligene varierer i alder og tjenestebehov. Beboerne i bofellesskapene har demens / kognitiv svikt og en ser et økende behov for kompetanse innen miljøterapi og helse

Barne – og avlastningsboligen: Antall barn med behov for tjenester har økt. Kapasiteten er tilnærmet utnyttet, og det kjøpes tjenester til enkeltbruker. Det har vært arbeidet målretta mot stabil drift og en ser positiv utvikling.

Fysio- og ergoterapitjenesten: Driften er uendret, men antall saker har økt i forhold til 2012. Plan for omsorgstjenesten har drøftet kapasiteten på tjenesten

Fellestjenester: Driften på kjøkken, kafé og vaskeri har vært uendret. Det kommer ofte positive tilbakemeldinger om god hjemmelaget mat som gir god lukt som skaper trivsel og stimulerer til god matlyst.

Generelt:

- En prosjektgruppe har jobbet med prosess for å slå sammen tjenesteområdene omsorg og ressurs
- Prosjekt Samhandling Jæren er avsluttet. Friskliv og mestringssenter startet opp 1.

mai og

Ø-hjelptilbudet startet opp 1.10.2013. Videre det planlegges oppstart av ambulante team og et kompetansesenter.

Noter til tabeller

Innbyggere og brukere

1. Utnyttelse av sykehjemssengene er gått ned grunnet færre søknader og mindre behov for opphold i sykehjem. Det har medført økt salg av ekstra døgn til Sandnes
2. Fysioterapitimer i 2012 var en feilregistrering
3. Brukertilfredshet 3,3 i 2010. Skalaen er endret fra 1-4 til 1-6. Omegnet tall er satt i parentes
4. Brukere av hjemmesykepleie og praktisk bistand gjelder hjemmetjenester til brukere av ambulante hjemmetjeneste, miljøarbeidertjenesten og i omsorgsboliger / bofellesskap på ÅBOAS
5. Vedtak om ambulante hjemmesykepleie har økt som en konsekvens av samhandlingsreformen, og fordi en har foretatt revurdering av tjenestene oftere enn før for å ha økt fokus på endringer i tjenestebehov.
6. Nedgang i antall tildelte timer ambulante hjemmesykepleie. Dette skyldes at behov for tjenesten varierer og at store endringer i tildelte timer kan knyttes opp mot naturlig avgang
7. Økning i antall årsverk og stillinger er knyttet opp mot enkeltbrukere med omfattende behov for tjenester
8. Det har vært fokus på forebygging av sykefravær i samarbeid med bedriftshelsetjenesten. På tross av dette har sykefraværet gått opp.
9. Positiv utvikling
10. Overforbruket skyldes i hovedsak: Økte kostnader medfinansiering: kr 940.000 Merforbruk knyttet til innlevering av leasingbiler: kr 300 000 Feilutbetaling knyttet til variabel lønn. kr 270 000. Denne saken jobbes med og ca. halvparten av beløpet vil komme inn igjen i 2014.
11. Plasser i barnebolig som blir regnet som institusjon bidrar til en høy gjennomsnittskostnad. Måltall for 2013 bygget på en kostnadsvekst på 4 %
12. Det er et mål at det alltid skal være medarbeidere under utdanning
13. Det er ønskelig å snu trenden med deltidsstillinger og kommunen vil fokusere på utviklingsarbeid

Handlingsmål 2014

Nytt tjenesteområdet Helse og velferd

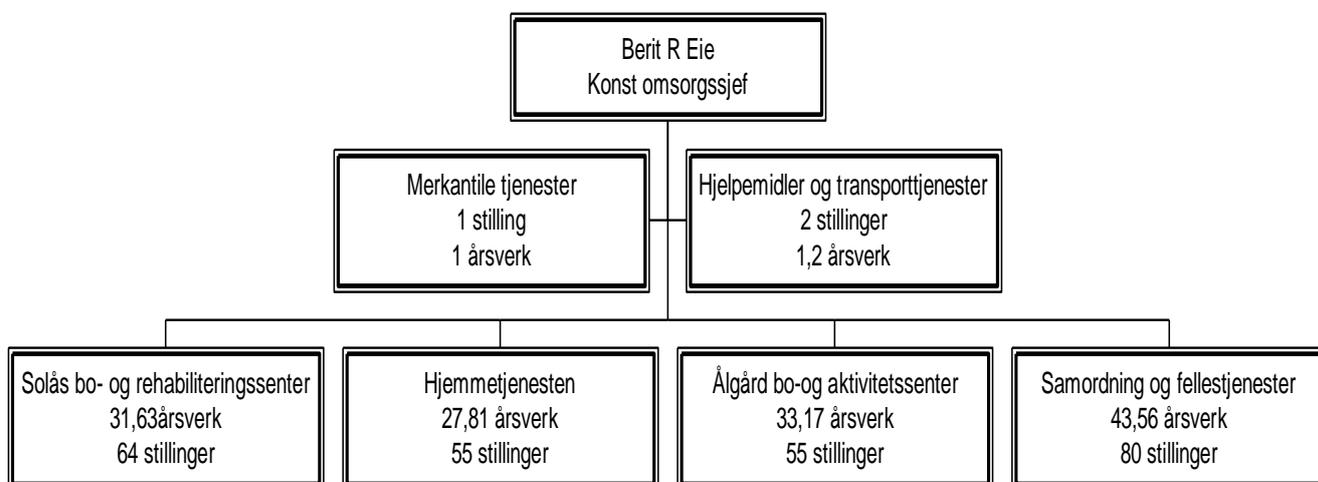
- Planlegging og iverksetting av ny organisering.
- Økonomi- og tjenesteanalyse for å kunne målrette tiltak ifht. bærekraftig økonomistyring
- Vurdere tjenestestandard og tjenestetildeling – gjennom effektiviseringsnettverk
- Planlegge og starte en videre utviklingsprosess på det nye tjenesteområdet som over tid skal ivareta følgende momenter:
  - Tydelig ledelse og myndigjorte medarbeidere
  - Fremme kultur for samhandling
  - Heltidskultur som viktig nøkkel til kompetanse og kvalitet på tjenestene
  - Tidlig innsats som grunnholdning (Folkehelse og forebygging)
  - Se etter nye måter å løse oppgavene på slik at en sikrer bærekraftige tjenester i fremtiden.
  - Fokus på kvalitet og service til innbyggerne der bruker-/innbyggerinvolvering skal styrkes
- Ferdigstille implementering og videreutvikle tverrfaglig samarbeidsmodell i kommunen på tvers av tjenesteområder som ivaretar brukernes behov og sørger for effektiv ressursutnyttelse.
- I tilknytning til kommuneplanarbeidet bidra spesielt inn på tema: folkehelse, eldre og eldreutvikling, barn og unge og befolkningsvekst.
- Revidering av boligsosial handlingsplan.
- Planlegge drift av nye boliger til funksjonshemmede
- Planlegging for boliger for rusmisbrukere med personalbase
- Utrede tilbud til brukere med omfattende og sammensatt tjenestebehov.
- Aktiv bruk av ny internett side.
- Fortsatt fokus på brukermedvirkning på individnivå og utprøving av forskjellige måter for brukermedvirkning på systemnivå.
- Evaluere og følge opp samhandlingstiltak på tvers av kommunegrensene.
- Delta i utredning av utvidet barnevernssamarbeid.
- Planlegge økning i antallet flyktninger.
- Prioritere gruppetilbud fremfor individuell oppfølging. Følge opp de tverrfaglige gruppetilbud og gjøre dem bedre tilgjengelige for ansatte og potensielle brukere.
- Innføring av elektronisk meldingsutveksling
- Satse på kompetanse og rekrutteringstiltak i tråd med oppsatte planer.

Årets gladnyhet!

Samarbeid med frivillige

Flere av avdelingene har faste aktiviteter for beboere i samarbeid med frivillige, og lag og organisasjoner. Kan nevne fast trim i bofellesskapene for demente, middagsombringning, turvenner og sosiale arrangement. Det har også vanket pengegaver som har gått til leker – lekeutstyr, personløfter (heis), badekar, hyller m.m.

Organisering

Nøkkeltall

Innbyggere og brukere	Note	2010	2011	2012	2013
Plasser i institusjon av innb. totalt, i % av ref. gr	1	67,3 %	63 %	64,3 %	79,2 %
Mottakere av hjemmetj. over 80 år, i % av ref. gr.		118 %	122 %	86,3 %	86,7 %
Andel plasser i skjermet enhet, demente i % av ref.gr.		96 %	96 %	69,8 %	151,3 %
Legetimer pr.uke pr. beboer i sykehjem, i % av ref.gr.		125 %	79 %	84,9 %	86,2 %
Fysioterapitimer pr. beboer i sykehjem, i % av ref. gr.	2	149 %	187 %	176,32 %	135,4%
Utnyttelse av sykehjemssenger		96 %	97 %	95,7 %	84,7 %
Brukertilfredshet, samlet for tjenesteområdet	3	3,3(5)			5,1
Brukere pr. 31.12 Hjemmesykepleie	4	134	150	145	150
Brukere pr. 31.12 Praktisk bistand	4	90	100	97	102
Brukere pr. 31.12 Hjemmesyk. og praktisk bistand	4	224	250	242	252
Vedtak om hjemmetjeneste (ambulant hj.tj)	5	134	198	235	393
Antall tildelte timer hjemmesykepleie (amb) 31.12	6	427	420	410	295
Antall tildelte timer praktisk bistand (amb) 31.12		47	55	42	43
Vedtak om sykehjemsplass		107	141	192	107

Medarbeidere	Note	2010	2011	2012	2013
Antall stillinger	7	212	234	234	258
Antall årsverk	7	112	127,3	134,8	139,07
Sykefravær	8	6,6 %	7,6 %	8,1 %	8,83
Medarbeidertilfredshet	9		4,4		4,6

Økonomi	Note	2010	2011	2012	2013
Prioritering					
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over i % av reg. gr.		104,2 %	105,5 %	109 %	113,0 %
Netto driftsutgifter pleie og omsorg ift. totale utgifter hele kommunen, i % av ref. gr.		74,8 %	75,1 %	74 %	72,7 %
Aktivisering, støttetjenester, i % av ref. gr.		60 %	38,9 %	71,5 %	46,3 %
Andel årsverk i brukerretnede tjenester med fagutdanning, i % av ref. gr.		98,7 %	96,3 %	100,5 %	100,8 %
Regnskapstall (hele tusen)					
Netto utgifter		65.929	85.023	103.472	108.125
Merforbruk/mindreforbruk (-) i forhold til budsjetttramme	10	324	370	5.160	1.358
Disponibelt på fond		324	0	0	0

Måltall

Område	Note	2011	2012	Mål 2013	2013
Innbyggere og brukere					
Andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i % av bef. 80 år +		32	31	33	35
Andel plasser i skjermet enhet for aldersdemente		23	23	23	23
Legetimer pr uke pr beboer i sykehjem		0,41	0,45	0,41	0,5
Brukerundersøkelse			Ikke målt	5,25	5,1
Økonomi					
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr innbygger 80 år +		392.699	437.384		473.338
Brutto driftsutgifter pr institusjonsplass	11	1.390.000	1.149.971	1.503 000	1.216.667
Aktivisering/støttetjenester- andel av netto driftsutgifter til pleie og omsorg		3	3	3	
Medarbeidere					
Andel årsverk i brukerretnede tjenester m/fagutdanning		74	75	74	75
Antall ansatte på videreutdanning/kompetanseheving	12	4	3		7
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	13		57 %		54 %
Dekningsgrad høyskole (sykepleier/vernepleier)			93 %		95 %
Årsverk		134	134,9	134	139
Sykefravær	7	7,6 %	8,1 %	7,3 %	8,3
Medarbeidertilfredshet	8	4,4	4,6	4,5	4,6

Ref.gr. er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund.

Barnehage

Hovedmål

- **Framskaffe nok barnehageplasser i tråd med definert behov i kommunen.**
- **Tilby varierte barnehageplasser med fokus på kvalitet**
- **Utvikle et kompetent barnehage-personale.**
- **Utvikle hver barnehage til en lærende organisasjon.**

Viktige vedtak 2013

- Det ble gjort vedtak om å prioritere barn av flyktninger ved ledig plass i barnehage
- Det ble vedtatt å utvide tilbud i midlertidige lokaler på Ålgård. Det ble opprettet midlertidige grupper i Bærlandhuset, Baptistkirken og i Gjesdalahallen.
- Det ble vedtatt å ta imot 30 nye flyktninger i kommunen hvert år
- Det ble vedtatt å bygge ny barnehage i Oltedal på tomt bak Svanedalen fabrikk

Resultater 2013

- Alle barn med rett til barnehageplass fikk plass i barnehage i 2013. Da søknaden var større enn antall plasser i de eksisterende lokalene, fikk 58 barn (28 under 3 år) tilbud i midlertidige lokaler på Ålgård
- Vi har gjennomført ett år med opplæring i ledelse for de kommunale styrerne (tema: selvledelse/ kommunikasjon /ulike lederverktøy/ endringsledelse /teamledelse)
- Alle nye førskolelærere har fått individuell veiledning av utdannet veileder
- Det er satt i gang arbeid med utprøving av arbeidstidsavtaler for pedagogiske ledere i kommunale barnehager
- 2-årig utviklings- og forskningsprosjekt om verdier i barnehagen er nå avsluttet i Husafjell-, Kodlidalen-, Nesjane- og Oltedal barnehager. Prosjektet var i samarbeid med UiS.
- Migrasjonspedagogen har jobbet aktivt med kompetanseheving / oppfølging av enkeltbarn i forhold til tospråklig forståelse
- 4 styreere har avsluttet styrerskolen
- 3 nye styreere har begynt på styrerskolen
- 10 assistenter er i gang med barnehagelærerutdanning på deltid. Kommunen har inngått skriftlige avtaler med den enkelte student.
- Det er inngått partnerskap mellom kommunene, UiS, Fylkesmannen, og KS for å rekruttere og beholde barnehagelærere. Det er ansatt en egen GLØD koordinator i fylket og oppnevnt GLØD kontakter i hver kommune
- Strategiplanene er revidert i flere barnehager og er ferdigstilt på det kommunale nivået

Noter til tabeller

1. 47 flere barn hadde barnehageplass i 2013 (pr 15.12.) enn i 2012. Det ble registrert 73 flere barn over 3 år i 2013 enn i 2012 og 20 færre barn under 3 år. Den viktigste forklaringen må være at barn f. i 2007 som begynte på skolen høsten 2013 var et ekstremt lite kull (142 barn). Sammenligner vi med kullet som skal begynne på skolen høsten 2014 er det på 188 barn. Vi ser ellers at alle kullene over 3 år ligger på over 180 barn, og synliggjør veksten i denne aldersgruppen. Nedgangen i antall barn under 3 år, kan skyldes innføring av kontantstøtten for 2 åringer.
2. 33 flere barn i 2013 hadde heltidstilbud i forhold til året før. Det forklarer at dekningsgraden ikke har økt med mer enn 1,2 %.
3. Det ble opprettet 4 nye barnegrupper høsten 2013. Utvidelsen skjedde i kommunal regi. I tillegg ble den spesialpedagogiske tjenesten utvidet med et årsverk.
4. Det jobbes kontinuerlig med å holde fokus på nærvær og å holde sykefraværet lavt. Det er en utfordring og skyldes bl.a. at yrket er krevende fysisk noe som forårsaker belastningslidelser. I tillegg er det forholdsvis mange gravide og stor smittespredning på grunn av mange små barn.
5. Det har vært en liten økning i medarbeidertilfredsheten (0,3 %). De områdene vi scorer høyest på er: innhold i jobben (5,0), samarbeid og trivsel med kollegaene (5,3), mobbing, diskriminering og varsling (5,4), nærmeste leder 5,1, stolthet over egen arbeidsplass (5,2)
6. Sammenligningen med andre kommuner viser at vi driver kostnadseffektivt.

7. Underbudsjettering av antall nye barnehageplasser høsten 2013 + flere barn bosatt i Gjesdal kommune med barnehageplass i andre kommuner, er hovedforklaringen på overforbruket innenfor tjenesteområdet. Overforbruket er dekket inn av tjenesteområdets fondsmidler. I tillegg hadde noen barnehager planlagt å

- bruke oppsparte fondsmidler til bl.a. studietur.
8. Det jobbes kontinuerlig for å rekruttere og beholde førskolelærere. I 2013 har vi til sammen hatt 26 pedagogiske ledere på dispensasjon (18 i de kommunale barnehagene og 8 i de private)

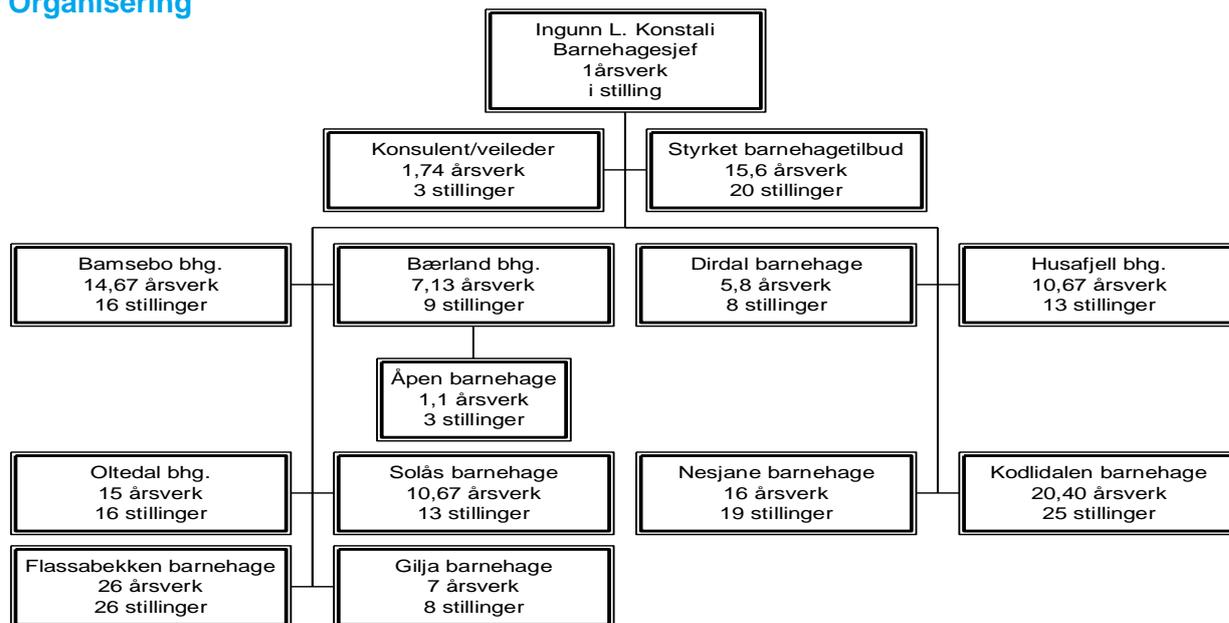
Handlingsmål 2014

- Planlegge språkstasjon / minoritetsspråklig avdeling i Flassabekken.
  - Flytte og videreutvikle den åpne barnehagen i Flassabekken.
  - Planlegge styrket avdeling for multifunksjonshemmede i Flassabekken barnehage
  - Videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet slik at tilbudene vi gir blir mer helhetlige
  - Opprette faste nettverksgrupper for de pedagogiske lederne
  - Gi opplæring i ledelse for nye pedagogiske ledere
  - Jobbe for at førskolelærere får mulighet til å ta videreutdanning
  - Legge til rette for at flere assistenter får mulighet til å gjennomføre barnehagelærerutdanning på deltid
- Tilby kompetanseheving for assistenter som ønsker å ta fagbrev – i samarbeid med Jærnettverket
  - Igangsette planlegging av Oltedal barnehage
  - Videreutvikle FUB (foreldreutvalg for barnehager) slik at det fungerer etter intensjonen
  - Utarbeide en tjenesteanalyse for å synliggjøre tjenesteområdets styrker og satsingsområder
  - Utarbeide en utbyggingsplan i tråd med befolkningsveksten og økt behov for barnehageplasser
  - Vurdere strukturen innenfor tjenesteområdet

Årets gladnyhet!

Det ble fattet vedtak om tomt til ny barnehage i Oltedal.

Organisering

Nøkkeltall

Innbyggere og brukere	Note	2010	2011	2012	2013
Målgruppe for tjenestene					
Antall barn med barnehageplass	1	663	722	778	825
Andel barn 1-5 år med barnehageplass I ref. gruppa	2	80,4 % 84,9 %	84,3 % 85,7 %	84,4 % 87,1 %	85,6 % 86,4 %
Brukertilfredshet, samlet for tjenesteområdet		4,8	-	5,1	-

Medarbeidere	Note	2010	2011	2012	2013
Antall stillinger		135	143	159	179
Antall årsverk	3	114,14	120	135	152
Antall årsverk i private barnehager		42,14	54	54	54
Sykefravær	4	6,5 %	6,6 %	5,6 %	6,1 %
Medarbeidertilfredshet	5	-	4,6	-	4,9

Økonomi	Note	2010	2011	2012	2013
Produktivitet:					
Brutto driftsutgifter i kr. pr. barn I ref. gruppa	6	130.336 140.141	140.795 148.929	143.964 154.469	157.061 160.425
Regnskapstall (hele tusen)					
Brutto driftsutgifter		68.352	78.515	88.077	100.748
Mer-/mindreforbruk i forhold til budsjetttramme	7	1.225	-1.025	-407	472
Disponible midler på fond		0	1.025	1.432	960

Ref. gruppe er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund. Tall i hele 1000.

Måltall

Område	Note	2011	2012	Mål 2013	2013
Innbyggere og brukere					
Andel barn 1-5 år med barnehageplass I ref. gruppe		84,3 % 85,7 %	84,4 % 87,1 %	85 %	85,6 % 86,4 %
Medarbeidere					
Andel ansatte med førskolelærerutdanning I ref. gruppe	8	26,1 % 24,8 %	28,6 % 25,4 %	30 %	24,8 % 26 %
Andel ansatte menn til basisvirksomhet I ref. gruppe		4,5 % 4,8 %	5,2 % 4,7 %	5 %	5,3 % 4,8 %
Årsverk kommunale barnehager		118	136	151	151
Årsverk private barnehager		54	54	54	54
Sykefravær		6,6 %	5,6 %	6,5 %	6,1 %
Medarbeidertilfredshet		4,6	-	4,9	4,9

foto: Kristian Konstall

Del 3 | Regnskap og obligatoriske oppstillinger

Hovedoversikt drift

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2013	Reg. budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap 2012
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	22 540 860	21 731 000	20 933 000	20 976 907
Andre salgs- og leieinntekter	62 487 696	57 479 000	57 478 000	61 226 290
Overføringer med krav til motytelse	104 930 994	72 972 000	68 798 000	85 338 133
Rammetilskudd	235 163 279	234 600 000	236 100 000	223 479 330
Andre statlige overføringer	17 972 674	18 657 000	18 302 000	16 716 203
Andre overføringer	5 323 451	5 431 000	5 581 000	4 845 732
Skatt på inntekt og formue	270 885 918	272 900 000	268 200 000	250 874 048
Eiendomsskatt	14 756 746	14 720 000	14 300 000	14 287 297
Andre direkte og indirekte skatter	892 033	863 000	863 000	847 493
Sum driftsinntekter	734 953 651	699 353 000	690 555 000	678 591 432
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	354 214 680	337 319 000	325 051 000	329 183 002
Sosiale utgifter	93 924 393	97 508 000	91 581 000	89 616 426
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.prod	89 939 431	76 593 000	71 492 000	79 675 872
Kjøp av tjenester som erstatter tj.prod	82 087 243	80 599 000	81 502 000	76 530 223
Overføringer	58 401 775	41 969 000	50 295 000	45 693 553
Avskrivninger	32 822 226	28 080 000	28 080 000	28 657 626
Fordelte utgifter	-5 097 044	-6 820 000	-6 805 000	-2 590 764
Sum driftsutgifter	706 292 704	655 248 000	641 196 000	646 765 938
Brutto driftsresultat	28 660 947	44 105 000	49 359 000	31 825 495
Finansinntekter				
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	25 876 442	13 643 000	12 363 000	31 677 434
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	59 732	0	0	29 750
Sum eksterne finansinntekter	25 936 174	13 643 000	12 363 000	31 707 184
Finansutgifter				
Renteutg, provisjoner og andre fin.utg.	33 930 780	23 290 000	24 390 000	35 735 913
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0
Avdragsutgifter	26 887 222	24 960 000	24 960 000	22 244 190
Utlån	107 427	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter	60 925 429	48 250 000	49 350 000	57 980 103
Resultat eksterne finanstrans.	-34 989 255	-34 607 000	-36 987 000	-26 272 919
Motpost avskrivninger	32 822 226	28 080 000	28 080 000	28 657 626
Netto driftsresultat	26 493 918	37 578 000	40 452 000	34 210 202
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidl. års regnsk.m. mindreforbruk	7 325	0	0	1 475 158
Bruk av disposisjonsfond	19 111 729	9 417 000	4 619 000	4 242 873
Bruk av bundne fond	4 958 972	1 620 000	1 569 000	2 515 947
Sum bruk av avsetninger	24 078 026	11 037 000	6 188 000	8 233 977
Overført til investeringsregnskapet	37 645 337	46 024 000	44 124 000	28 688 902
Dekn. av tidl års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	9 841 765	1 652 000	1 577 000	9 973 958
Avsetninger til bundne fond	3 064 945	939 000	939 000	3 773 994
Sum avsetninger	50 552 047	48 615 000	46 640 000	42 436 854
Regnskapsmessig mer/mindreforbr	19 898	0	0	7 325

Hovedoversikt investering

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap 2013	Reg. budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap 2012
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	43 468 804	7 000 000	7 000 000	70 583 813
Andre salgsinntekter	66 167	0	0	1 310 386
Overføringer med krav til motytelse	8 474 981	13 200 000	9 700 000	-21 272 753
Statlige overføringer	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0
Sum inntekter	52 009 952	20 200 000	16 700 000	50 621 447
Utgifter				
Lønnsutgifter	2 220 809	0	0	2 311 140
Sosiale utgifter	502 969	0	0	704 356
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.prod	131 878 942	162 080 000	153 780 000	103 862 380
Kjøp av tjenester som erstatter tj.prod	91 880	0	0	0
Overføringer	25 281 926	32 660 000	30 760 000	9 909 039
Renteutg, provisjoner og andre fin.utg.	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0
Sum utgifter	159 976 526	194 740 000	184 540 000	116 786 916
Finansstransaksjoner				
Avdragsutgifter	8 983 972	4 000 000	4 000 000	4 965 314
Utlån	58 206 311	57 000 000	15 000 000	14 374 325
Kjøp av aksjer og andeler	132 007	0	0	120 062
Dekning av tidl. års udekket finansiering	567 471	0	0	1 321 821
Avsetninger til ubundne investeringsfond	16 629 028	0	0	34 746 087
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	84 518 788	61 000 000	19 000 000	55 527 609
Finansieringsbehov	121 693 078	96 200 000	93 900 000	173 899 805
Dekket slik:				
Bruk av lån	154 073 678	177 000 000	135 000 000	60 236 057
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	9 916 972	4 930 000	4 930 000	5 898 314
Overføringer fra driftsregnskapet	37 645 337	46 024 000	44 124 000	28 688 902
Bruk av tidl. års udisponert finansiering	0	0	0	761 047
Bruk av disposisjonsfond	1 802 051	0	0	45 826
Bruk av ubundne investeringsfond	7 852 275	6 986 000	2 786 000	20 253 341
Bruk av bundne fond	0	600 000	0	0
Sum finansiering	211 290 313	235 540 000	186 840 000	115 883 487
Udekket/udisponert	18 804 950	0	0	-5 809 591
For kommentarer vises det til noteopplysningene under hovedoversikt 2A				

Hovedoversikt balanse

EIENDELER	Regnskap 2013	Regnskap 2012	Endring	Note
Anleggsmidler	1 594 209 933	1 375 096 321	219 113 612	
Herav:				
Faste eiendommer og anlegg	885 076 415	772 881 614	112 194 801	1
Utstyr, maskiner og transportmidler	20 625 663	18 921 237	1 704 426	1
Utlån	114 717 648	66 378 446	48 339 202	2
Aksjer og andeler	27 340 274	27 208 267	132 007	
Pensjonsmidler	546 449 932	489 706 757	56 743 175	3
Omløpsmidler	344 099 972	302 971 243	41 128 729	
Herav:				
Kortsiktige fordringer	83 961 731	47 363 428	36 598 303	4
Premieavvik	4 947 261	1 995 691	2 951 570	
Aksjer og andeler	0	0	0	
Sertifikater	0	0	0	
Obligasjoner	0	0	0	
Kasse, postgiro, bankinnskudd	255 190 980	253 612 124	1 578 856	5
SUM EIENDELER	1 938 309 904	1 678 067 564	260 242 340	
EGENKAPITAL OG GJELD				
Egenkapital	286 718 254	226 820 937	59 897 317	
Herav:				
Disposisjonsfond	37 368 291	48 440 307	-11 072 015	6
Bundne driftsfond	15 263 376	17 157 403	-1 894 028	
Ubundne investeringsfond	46 388 351	37 611 598	8 776 753	7
Bundne investeringsfond	204 185	204 185	0	
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK				
Drift	-479 234	-479 234	0	
Regnskapsmessig mindreforbruk	19 898	7 325	12 573	
Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	
Udisponert i investeringsregnskap	18 804 950	0	18 804 950	
Udekket i investeringsregnskap	0	-567 471	567 471	
Likviditetsreserve	0	0	0	
Kapitalkonto	169 148 437	124 446 824	44 701 613	
Langsiktig gjeld	1 505 498 345	1 308 160 024	197 338 321	
Herav:				
Pensjonsforpliktelser	731 199 192	674 989 677	56 209 514	
Ihendehaverobligasjonslån	0	0	0	
Sertifikatlån	28 000 000	0	28 000 000	8
Andre lån	746 299 154	633 170 347	113 128 806	8
Kortsiktig gjeld	146 093 305	143 086 603	3 006 703	9
Herav:				
Konsernintern kortsiktig gjeld	47 540 201	45 229 795	2 310 407	
Annen kortsiktig gjeld	98 553 104	97 856 808	696 296	
Premieavvik	0	0	0	
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	1 938 309 904	1 678 067 564	260 242 340	
MEMORIAKONTI				
Memoriakonto	80 859 850	58 499 214	22 360 636	
Herav:			0	
Ubrukte lånemidler	80 436 672	57 510 350	22 926 322	10
Andre memoriakonti	423 177	988 864	-565 686	
Motkonto for memoriakontiene	-80 859 850	-58 499 214	-22 360 636	

Noter til hovedoversikt balanse

1. Faste eiendommer og anlegg økte med 114 mill i 2013. De totale investeringer var svært høye, og dette gav en økning av anleggsmidler på ca 14 %.
2. Av en økning på 48,3 mill knyttet 42 mill av disse til utlån til Gjesdal kirkelige fellesråd. Utlån gjennom ordningen med startlån økte med 7,2 mill, og viser fortsatt stor etterspørsel etter denne toppfinansieringen ved boligkjøp. Det er ikke gjort endringer i retningslinjer for tildeling av slike lån. Ansvarlig lån til Lyse er nedbetalt med i underkant av 1 mill, og er per 31.12.2013 på 23,3 mill.
3. Pensjonsmidlene til Gjesdal kommune er delt i tre mellom DNB (hovedordningen), KLP (sykepleierordningen) og SPK (lærere). Samlede pensjonsmidler er beregnet til i overkant av 546 mill, og dette representerer kommunens samlede oppsparte midler for å møte fremtidige pensjonsforpliktelser.
4. Kortsiktige fordringer har økt med 36,6 mill. Hovedårsaken til dette er økt krav med hensyn til ressurskrevende brukere, ikke forfalt betaling av inntekter gjennom salg av tomter på Skurve, samt høyere saldo på skatteoppgjørskontoen.
5. Likviditetsbeholdningen økte med ca 1,6 mill, og er fortsatt høy. I hovedsak forklares dette med at salg av tomter på Skurve er avsatt på fond for fremtidig nedbetaling av lån. Pr 31.12.2013 er det ennå ikke nedbetalt noe av lånet på 125 mill som ble tatt opp i forbindelse med overtakelsen av næringsparken i 2011. Det har vært mest økonomisk fordelaktig for kommunen å vente med delvis nedbetaling av dette lånet. I tillegg er fremdriften på en del tunge investeringsprosjekter noe forsinket, noe som betyr at en har lånt betydelig beløp som foreløpig ikke er benyttet.
6. Samlet reduksjon i disposisjonsfond er på nærmere i overkant av 11 mill. Av dette utgjør reduksjon reservefondet 7 mill. Opprinnelig var det budsjettert med noe bruk reservefondet, men på grunn av høy kostnadsvekst og noe sviktende inntekter, måtte kommunen i øke bruken av tidligere års restmidler. Det er brukt 5 mill av reservefondet knyttet til Gjesdal Næringspark.
7. Økningen i ubundne investeringsfond har sammenheng med avsetninger fra salg av næringstomter.
8. Brutto lånegjeld økte med 141 mill i 2013, hvorav 42 mill var lån til videreutlån for ny kirke.
9. Den kortsiktige gjelden er på tilnærmet samme nivå som i 2012.
10. Ubrukte lånemidler økte med i underkant av 23.mill. Pr 31.12.2013 var det totalt 80,4 millioner i ubrukte, lånte midler. Av dette utgjorde lån til videreutlån (startlån) i underkant av 9 mill. De resterende 71,4 mill har sammenheng med prosjekter det er bevilget midler til, men som pr 31.12.2013 bare var delvis utført.
11. Dette gjelder tidligere underskudd for selvkostområdene vann og slam. Ut fra et samlet overskudd på disse på til sammen 566 000, ble dette samlede underskuddet tilsvarende redusert i løpet av 2013.

Obligatoriske noteoppstillinger

Avsetning og bruk av fond

Disposisjonsfond	
Saldo IB	48 440 307
Avsatt 1540	9 841 765
Bruk 3940	1 802 051
Bruk 1940	19 111 729
Saldo UB	37 368 291
Bundne driftsfond	
Saldo IB	17 157 403
Avsatt 1550	3 064 945
Bruk 1950	4 958 972
Saldo UB	15 263 376

Ubundne kapitalfond	
Saldo IB	37 611 598
Avsatt 3548	16 629 028
Bruk 3948	7 852 275
Saldo UB	46 388 351
Bundne kapitalfond	
Saldo IB	204 185
Avsatt 3550	0
Bruk 3950	0
Saldo UB	204 185

Pensjon

Selskap/ordning	Årets kostnad	Årets premie	Pensjonsmidler	Forpliktelse
Fellesordning/folkevalgt DNB	27 991 565	32 566 631	358 603 750	462 677 607
Alle ordninger i KLP	3 179 931	4 095 592	64 470 650	71 894 476
Lærerordningen SPK	11 642 116	10 487 288	123 375 532	173 796 569
Totalt	42 813 612	47 149 511	546 449 932	708 368 652

	2013	2012
Premieavvik	4 335 899	1 749 072
Arbeidsgiveravgift	611 362	246 619
Sum premieavvik	4 947 261	1 995 691

Netto pensjonsforpliktelse	161 918 720	162 386 433
Arbeidsgiveravgift	22 830 540	22 896 487
Sum netto forpliktelse	184 749 260	185 282 920

Estimatavvik	Pensjonsmidler	Forpliktelse
Fellesordning/folkevalgt DNB	7 241 148	-7 906 873
Alle ordninger KLP	3 226 774	5 199 386
Lærerordningen SPK	-14 758 129	-11 853 877
Totalt	-19 438 228	-9 335 291

Benyttet prinsipp for inndekning av premie og estimatavvik pensjon

Premie- og estimatavvikene er dekket inn over 1 år i samsvar med vedtak både for 2013 og for foregående år. Premieavvik ført som kortsiktig fordring i 2012 er utgiftsført i sin helhet i 2013. Det er brukt beregningsforutsetning som er vedtatt av Kommunal- og regionaldepartementet. AFP-uttak er beregnet til 35 % i DNB og 50 % i SPK.

Beskrivelse av pensjonsordningene

Gjesdal kommune har kollektive pensjonsordninger for sine ansatte. For sykepleierne og lærerne er ytelsene lovbestemt og ordningen plassert i henholdsvis Kommunal landspensjonskasse (KLP) og Statens

pensjonskasse (SPK). De øvrige ansatte har sin pensjonsordning plassert i og administrert av DNB. Tjenestepensjonsordningene gir ved full opptjening en alderspensjon som sammen med folketrygdens ytelser utgjør en samlet bruttopensjon på 66 % av pensjonsgrunnlaget. Framtidig pensjonsytelse blir beregnet ut fra antall opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder. Ordningen sikrer en brutto uførepensjon på samme nivå som alderspensjonene og omfatter i tillegg ektefelle- og barnpensjon. De ansatte har også rett til avtalefestet pensjon etter bestemte regler. AFP er ikke forsikringsmessig dekket og det er ikke avsatt midler til dette ut over det som beregningsmessig er innbetalt for mye til ordningen i det enkelte år.

Beregningsforutsetninger pensjon

De økonomiske forutsetningene som er lagt til grunn bygger på forutsetninger vedtatt av kommunal- og regionaldepartementet.

	DNB	KLP	SPK
Diskonteringsrente:	4,00 %	4,00 %	4,00 %
Forventet avkastning:	5,00 %	5,00 %	4,35 %
Lønnsregulering:	2,87 %	2,87 %	2,87 %
Pensjonsregulering:	2,87 %	2,87 %	2,87 %
G- regulering:	2,87 %	2,87 %	2,87 %
AFP uttak:	35,00 %		50,00 %

Beregningene er utført etter prinsippene i " Norsk Regnskapsstandard - pensjonskostnader".

Oversikt over lønn, styreverv og styrehonorarer

Ordfører Frode Fjeldsbø

Fast lønn	906 000,-
Gjesdal bompengeselskap – styreleder	0,-
Greater Stavangers Europakontor – styremedlem	0,-
Jæren produktutvikling – styremedlem	0,-
Bedriftsforsamlingen i Lyse – medlem	0,-
Representantskapet i Sør Rogaland brannvesen IKS – medlem	0,-
Representantskapet IVAR IKS – medlem	0,-

Rådmann Knut Underbakke

Fast lønn	906 000,-
-----------	-----------

Anskaffelse og anvendelse av midler

	Regnskap 2013	Regulert budsjett	Opprinnelig Budsjett	Regnskap 2012
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	734 953 651	699 353 000	690 555 000	678 591 432
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	52 009 952	20 200 000	16 700 000	50 621 447
Innbetal. ved eksterne finanstransaksjoner	189 926 824	195 573 000	152 293 000	97 841 555
Sum anskaffelse av midler	976 890 427	915 126 000	859 548 000	827 054 434
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	673 470 478	627 183 000	586 175 000	618 108 312
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	159 976 526	194 740 000	184 540 000	116 786 916
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	128 247 719	109 250 000	68 350 000	77 439 804
Sum anvendelse av midler	961 694 723	931 173 000	839 065 000	812 335 032
Anskaffelse - anvendelse av midler	15 195 704	-16 047 000	20 483 000	14 719 403
Endring i ubrukte lånemidler	22 926 322	0	0	940 943
Endring i regnsk.prins som påvirker AK drift	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	38 122 026	-16 047 000	20 483 000	15 660 346
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	55 403 748	2 591 000	2 516 000	55 939 155
Bruk av avsetninger	33 732 353	18 623 000	8 974 000	29 294 191
Til avsetning senere år	6 475 691	0	0	11 925 562
Netto avsetninger	15 195 704	-16 032 000	-6 458 000	14 719 403
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	93 911 473	90 814 000	89 294 000	75 375 445
Interne utgifter mv	93 911 473	90 799 000	89 294 000	75 375 445
Netto interne overføringer	0	15 000	0	0

Endring i arbeidskapital

	Regnskap 2013	Regnskap 2012
OMLØPSMIDLER		
Endring betalingsmidler	1 578 856	48 990 489
Endring ihendehaverobl og sertifikater	0	0
Endring kortsiktige fordringer	36 598 303	16 317 267
Endring premieavvik	2 951 570	-1 616 110
Endring aksjer og andeler	0	0
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	41 128 729	63 691 646
KORTSIKTIG GJELD		
Endring kortsiktig gjeld (B)	-3 006 703	-48 031 300
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	38 122 026	15 660 346
Endring arbeidskapital		
Endring bevilgningsregnskap	38 122 026	15 660 346
Endring balanseregnskap	38 122 026	15 660 346
Differanse	0	0

Oversikt aksjer og andeler

Aksjer og andeler	Regnskap	Regnskap i fjor	Markedsverdi	Eierandel	Note
Pensjonsmidler Vital	358 603 750	310 962 224			1
Pensjonsmidler Klp	64 470 650	56 022 680			1
Pensjonsmidler Spk	123 375 532	122 721 853			1
Sum	546 449 932	489 706 757	0		
Allservice AS	15 000	15 000			2
Veveriet AS	128 750	128 750		25,00 %	2
Lyse Energi AS	9 416 000	9 416 000		0,93 %	2
PRO-SERVICE	850 000	850 000	850 000	16,67 %	3
Ryfylkeforbindelsen AS	30 000	30 000		12,50 %	2
Gjesdal bompengeselskap AS	140 000	140 000		70,00 %	2
Egenkapitaltilskudd KLP-sykepleierne	1 554 484	1 422 477		Andel ansatte	4
Kapitalinnskudd Rogaland revisjon IKS	101 500	101 500		Andel folketall	5
Kapitalinnskudd Brannvesenet i Sør-Rogaland IKS	116 820	116 820		Andel folketall	5
Kapitalinnskudd IVAR IKS	14 970 720	14 970 720		3,57 %	5
Kulinarisk Institutt AS	17 000	17 000			5
Sum	27 340 274	27 208 267	850 000		

Noter

1. Estimerte verdier etter NRSP-standard.
2. Markedsverdier ikke allment tilgjengelig da aksjer enten ikke er omsettelige, eller de ikke er børsnotert.
3. Antall aksjer i selskapet er 120, pålydende 1.000,-. Gjesdal har 20 aksjer.
4. Innbetalt i samsvar med oppgave fra KLP, økt med 132 007,-
5. Ingen endringer

Garantier

	Garantiandel		Kommunens andel	Utløper
	2013	2012	andel	
IVAR (Interkommunalt selskap)	13 932 174	19 612 233	3,57 %	Følger selskapsavt.
Gjesdal foreldrelagsbarnehage	6 011 282	6 263 382	100,00 %	2031
Brannvesenet i Sør Rogaland IKS	172 500	195 000	3,30 %	2025
Ålgård Fotballklubb	35 000 000		100 %	2033
Sosiallån			100 %	
Sum garantier	55 115 956	26 070 615		

Fordringer og gjeld til kommunale eller interkommunale foretak

	Fordringer	Gjeld
Rogaland Revisjon IKS	0	-79 734
IVAR (interkommunalt vann-, avløps-, og renovasjonsverk)	0	-882 103
Brannvesenet i Sør-Rogaland IKS	1 000	-6 704
Summer	1 000	-968 541

Oversikt anleggsmidler

Konto	Avskr /år	IB	Aktivert	Avskrevet	Salg/opp/ nedskrevet	UB
Tekniske anlegg	20	9 034 611	4 307 093	-1 770 233		11 571 471
Parkeringsplasser m.m	20	1 578 260	0	-121 655		1 456 605
Brannbiler	20	202 777	0	-77 207		125 570
Boliger	40	62 343 916	12 844 886	-2 151 364		73 037 438
Skoler, barnehager	40	255 946 594	85 384 330	-11 434 312		329 896 613
Veger, ledningsnett	40	262 950 355	48 295 551	-6 588 452	-17 602 459	287 054 995
Forretnings-, adm.bygg	50	44 154 174	4 873 090	-1 339 575		47 687 689
Institusjoner	50	109 728 788	2 226 574	-3 116 407		108 838 956
Brannstasjoner	50	5 106 004	0	-110 464		4 995 540
VAR-sektoren før 2003	24	21 836 135	0	-1 424 596		20 411 539
Edbutstyr	5	6 559 802	824 149	-2 258 908		5 125 043
Transportmidler	10	9 101 425	2 534 948	-1 675 115		9 961 258
Maskiner og verktøy	10	149 490	0	-16 540		132 950
Inventar og utstyr	10	3 110 520	3 033 290	-737 398		5 406 412
Sum		791 802 851	164 323 912	-32 822 226	-17 602 459	905 702 079

Minsteavdrag på gjeld

Avdrag	Regnskap 2013
Betalt avdrag	26 887 222
Beregnet minste lovlige avdrag	23 956 038
Differanse	2 931 184

Regnskap selvkostområdene

Selvkost vann	Regnskap	Budsjett	Regnskap i fjor
Direkte driftsutgifter	9 148 346	7 162 000	6 890 534
Indirekte kostnader	654 625	676 000	724 000
Kalkulatorisk rente	1 452 380	1 310 000	1 058 774
Kalkulatoriske avskrivninger	2 134 646	1 850 000	1 851 955
Sum kostnader	13 389 997	10 998 000	10 525 262
Brukerbetaling	-11 254 322	-10 962 000	-10 716 964
Overskudd/underskudd (-)	-2 149 469	-36 000	191 702
Årets finansieringsgrad	84 %	100 %	102 %
Fremførbart underskudd/fond	308 221		-1 841 248
Selvkost avløp	Regnskap	Budsjett	Regnskap i fjor
Direkte driftsutgifter	7 580 695	7 072 000	6 397 505
Indirekte kostnader	457 000	459 000	510 000
Kalkulatorisk rente	1 181 609	1 260 000	1 045 241
Kalkulatoriske avskrivninger	1 792 423	1 810 000	1 746 203
Sum kostnader	11 011 727	10 601 000	9 698 949
Brukerbetaling	-11 286 294	-10 672 000	-10 201 878
Overskudd/underskudd (-)	274 567	71 000	502 929
Årets finansieringsgrad	102 %	101 %	105 %
Akkumulert overskudd (fond)	-137 606		136 961
Selvkost renovasjon	Regnskap	Budsjett	Regnskap i fjor
Direkte driftsutgifter	8 991 936	9 101 000	8 805 093
Indirekte kostnader	903 548	922 000	1 037 000
Kalkulatorisk rente	143 520	160 000	156 786
Kalkulatoriske avskrivninger	1 290 194	1 420 000	1 115 997
Sum kostnader	11 329 197	11 603 000	11 114 876
Brukerbetaling	-12 393 793	-12 259 000	-11 428 287
Overskudd/underskudd (-)	1 064 596	656 000	313 411
Årets finansieringsgrad	109 %	106 %	103 %
Akkumulert overskudd (fond)	-408 319		659 626
Selvkost slam	Regnskap	Budsjett	Regnskap i fjor
Direkte driftsutgifter	218 343	290 000	279 412
Indirekte kostnader	60 000	60 000	60 000
Kalkulatorisk rente	4 040		4 383
Kalkulatoriske avskrivninger			0
Sum kostnader	282 383	350 000	343 795
Brukerbetaling	-355 663	-350 000	-322 887
Overskudd/underskudd (-)	73 280	0	-20 908
Årets finansieringsgrad	126 %		94 %
Fremførbart underskudd/fond	118 997		192 277
Selvkost feiing	Regnskap	Budsjett	Regnskap i fjor
Direkte driftsutgifter	521 852	505 000	502 804
Indirekte kostnader	15 000		15 000
Kalkulatorisk rente	-10 842		-10 335
Kalkulatoriske avskrivninger			
Sum kostnader	526 010	505 000	507 469
Brukerbetaling	-518 902	-505 000	-492 401
Overskudd/underskudd (-)	-7 108	0	-15 067
Årets finansieringsgrad	99 %	100 %	97 %
Akkumulert overskudd (fond)	-414 112		-421 220

Finansforvaltning

Av samlede likvide midler pr 31.12.2013 på i overkant av 250 mill var 125 mill plassert utenom hovedbankavtalen med Sandnes Sparebank (se tabell under). Alle plasseringene gav en god meravkastning målt opp mot gjennomsnittlig 3 mnd NIBOR rente. I 2013 var det plasseringene med høyest risiko som gav den største meravkastningen.

I en situasjon med generelt lavt rentenivå, bidro merkavkastningen på de aktive plasseringene positivt for samlede netto finanskostnader for 2013. Av låneporteføljen på til sammen 774 mill

var 57 % bundet til fastrente gjennom rentebytteavtaler (SWAP). Den gjennomsnittlige vektete fastrenten var på 3,49 %. Rentebindingene har en relativt lang tidshorisont, fra 1 til 5 år målt ut fra 31.12.2013. Med utgangspunkt i rentesituasjonen for innlån og innskudd har det i 2013 vært økonomisk mest fordelaktig for Gjesdal kommune å øke likviditeten etter tomtsalgene på Skurve, i stedet for å foreta delnedbetaling av lån knyttet til kjøpet av næringsparken i 2011.

Oversikt over plasseringer			Avkastning	Rente	Mer-
pr 31.12.2013	Beløp	Type	2013	NIBOR 3 mnd	avkastning
Pareto Bank	31 457 346	Fast rente	3,7 %	1,8 %	1,9 %
Sandnes Sparebank	16 127 869	Fast rente	4,0 %	1,8 %	2,2 %
Pareto Høyrente	17 460 946	Pengemarked	4,8 %	1,8 %	3,0 %
Paroto Kreditt	17 700 103	Obligasjonsfond	6,9 %	1,8 %	5,1 %
Pluss Obligasjon	16 281 737	Obligasjonsfond	3,9 %	1,8 %	2,1 %
Swedbank Rentefond	10 230 854	Obligasjonsfond	5,1 %	1,8 %	3,3 %
Nordea Kreditt	15 427 151	Obligasjonsfond	3,8 %	1,8 %	2,0 %
Sum aktive plasseringer	124 686 006				

Låneportefølje	Beløp	Fast rente	Forfall
Nordea Marked (swap)	70 000 000	2,98 %	2014 (sept)
Nordea Marked (swap)	120 000 000	3,26 %	2015 (feb)
Nordea Marked (swap)	50 000 000	3,44 %	2017 (jan)
DNB (swap)	50 000 000	3,69 %	2018 (jan)
DNB (swap)	50 000 000	3,40 %	2018 (jan)
SR-bank (SWAP)	100 000 000	4,09 %	2019 (feb)
Sum fastrente innlån	440 000 000	(57 % av samlet låneportefølje)	
Sum flytende rente innlån	334 299 154	(41 % av samlet låneportefølje)	
Sum langsiktige lån	774 299 154		
Vektet gjennomsnittlig fastrente		3,49 %	

Personal og likestilling

Rekruttering

Oversikt kvinner og menn i de ulike sektorene fra PAI (kommunal statistikk)

Antall årsverk og antall ansatte kan avvike fra det som blir oppgitt fra hvert tjenesteområde da PAI også omfatter timelønnte stillinger.

Sektor	Antall Kvinner	Antall Menn	Andel kvinner i %	Andel menn i %
I ALT	741	136	84	16
Sentraladministrasjonen	18	8	76	24
Oppvekst	407	65	86	14
Skoleadministrasjon	2	1	67	33
PP-tjeneste	3	1	75	25
Grunnskole	196	52	79	21
Barnehager	197	7	96	4
Øvrig oppvekst	9	4	75	25
Helse/sosial	267	23	92	8
Administrasjon	29	5	83	17
Alm helsevern	14	4	81	19
Alders- og sykehjem	98	2	98	2
Psykiatriske sykehjem	2	1	75	25
PU	25	11	78	22
Hjemmehjelp/-sykepleie	98	0	98	2
Andre virksomheter	1	0	100	0
Kultur	12	4	65	35
Teknisk sektor	34	35	49	51
Ymse	3	1	0	100

Lønns- og arbeidsvilkår

I lederstillinger er det 65% (26) kvinner og 35 % (14) menn, dette er en nedgang i antall kvinner fra forrige år. På grunn av omorganisering helse og velferd, er noen stillinger vakante og noen er midlertidig besatt.

Gjennomsnittslønn ledere og mellomledere:

Kvinner 513 000 (2010) 541 000 (2011) 572 000 (2012) **588 000 (2013)**

Menn 587 000 (2010) 619 000 (2011) 639 000 (2012) **679 000 (2013)**

I 2013 var kvinnelige lederes lønn 87 % av mannlige lederes lønn, i 2012 var dette 90 %.

For mellomledere er gjennomsnittslønn:

Kvinner **561 000 (2013)** 543 000 (2012) 512 000 (2011) 490 000 (2010)

Menn **608 000 (2013)** 559 000 (2012) 563 000 (2011) 536 000 (2010).

**Lønnsutvikling for fast og timelønte hoved- og bistillinger.
Tall pr 1.12.12 og 1.12.13. Alle ansatte.**

Kjønn	Månedfortjeneste 2012	Grunnlønn 2012	Endring i månedfortjeneste 2011-2012	Endring i grunn 2011-2012
Kvinner og menn	36.741	35.177	0,7%	1,0%
Kvinner	36.023	34.357	0,2%	0,6%
Menn	40.077	38.982	2,8%	2,9%

Kjønn	Ansatte 2012	Årsverk 2012	Endring i årsverk 2011-2012
Kvinner og menn	893	687	4,5%
Kvinner	752	565	5,1%
Menn	141	122	1,9%

Lønnsforhold justert for ulike faktorer

Justert for	2010		2011		2012	
	Kvinner måned- fortjeneste i % av menns	Kvinner grunnlønn i % av menns	Kvinner måned- fortjeneste i % av menns	Kvinner grunnlønn i % av menns	Kvinner måned- fortjeneste i % av menns	Kvinner grunnlønn i % av menns
Alder	93	91	93	91	92	90
Ansattgruppe	100	99	100	99	98	97
Ansiennitet	98	98	98	98	96	96
Stillingskode	95	95	96	95	94	94
Utdanning	96	95	95	95	96	95

Ansatte fordelt på stillingsprosent og kjønn i Gjesdal kommune.
Tall pr 1.12. det enkelte år

Stillingsprosent	Kjønn	2011 Antall		2012 Antall		2013 Antall	
		ansatte	%	ansatte	%	ansatte	%
0 - 24,9%	Kvinner og menn	80	9,4	76	8,8	80	9,0
	Kvinner	64	9,1	62	8,6	68	9,0
	Menn	16	11,1	14	10,1	12	8,5
25 - 49,9%	Kvinner og menn	58	6,8	62	7,2	57	6,4
	Kvinner	54	7,6	57	7,9	53	7,0
	Menn	4	2,8	5	3,6	4	2,8
50 - 74,9%	Kvinner og menn	185	21,7	175	20,3	185	20,7
	Kvinner	177	25,0	167	23,1	171	22,7
	Menn	8	5,6	8	5,8	14	9,9
75 - 99,9%	Kvinner og menn	169	19,9	184	21,4	170	19,0
	Kvinner	163	23,1	177	24,5	165	21,9
	Menn	6	4,2	7	5,0	5	3,5
100%	Kvinner og menn	359	42,2	364	42,3	401	44,9
	Kvinner	249	35,2	259	35,9	295	39,2
	Menn	110	76,4	105	75,5	106	75,2

For sykefravær m.m. vises det til tabeller under tjenesteområdene og samletabell under internt servicesenter. For øvrig er sykefraværet for kvinner på 6,5% og for menn 4,6%.

Utviklingsmuligheter

Vi har ikke registrert kjønnsforskjeller i utviklingsmuligheter i kommunen. Det er ulike utviklingstiltak i de forskjellige tjenesteområdene. Dette gjelder både på fag og ledelse og ikke minst at ansatte uten fagutdanning gis mulighet for dette. Det gjennomføres systematisert veiledning av nyutdannede i skole og barnehage.

Beskyttelse mot trakassering og diskriminering

Vi vedtok handlingsplan for mangfold i 2010 og har nå tatt inn en mangfoldserklæring i alle våre stillingsannonser. I tillegg skal søkere med nedsatt funksjonsevne eller annen etnisk bakgrunn innkalles til intervju når de er kvalifisert for stillingen.

Vi er dessuten aktive i å tilby språkpraksisplasser og andre typer praksisplasser i ulike avdelinger i samarbeid med NAV. Vi har dessverre ikke måltall på dette.

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder, (KRS), utgitt av forening for god kommunal regnskapsskikk, (GKRS).

Regnskapsprinsipper

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse.

Regnskapet føres etter bruttoprinsippet. Det betyr at det ikke er gjort fradrag i inntekter for tilhørende utgifter og heller ikke fradrag i utgifter for tilhørende inntekter.

Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året, enten de er betalt eller ikke.

For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen er i balanseregnskapet klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler.

Kommunen følger KRS (F) nr 4 avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Tilskudd til investeringer føres brutto, og det gjøres således ikke fradrag for disse beløp ved aktivisering og avskrivning av anleggsmiddelet.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/ likviditetslån jfr. kl § 50 nr 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Utestående fordringer

Utestående fordringer er bokført til kostpris. Tap på utestående fordringer avskrives gjennom året. Fordringsmassen er gjennomgått og tap er utgiftsført.

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler er oppført til anskaffelseskost. Dette gjelder ikke aksjer i Lyse as, som er bokført til andel av aksjekapital i selskapet.

Utlån

Utlån er oppført til anskaffelseskost. Unntak her er lån til Lyse as, som står bokført til kommunens andel av selskapets ansvarlige lån. Ekstraordinære innbetalinger på utlån vedr. startlån blir i tråd med regelverket nedbetalt med tilsvarende beløp.

Anleggsmidler

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter når anleggsmidler er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Selvkostberegninger

På de områder der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-2140, januar 2003. Det føres fullstendige selvkostregnskap i internregnskapet. Hovedpostene spesifisert i notene side 32.

For oppmålings- og byggesaksgebyrer er det brukt forenklete selvkostberegninger hvor indirekte kostnader, husleie og kapitalkostnader ikke er beregnet og regnskapsført.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i mva-loven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva er finansiert av

kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Organisering av kommunens virksomhet

Det er to beslutningsnivåer i administrasjonen, rådmannen med stabsavdelinger og det utøvende nivået - tjenesteområdene. Organiseringen fremgår av årsmeldingen. Den samlede virksomheten til kommunen er organisert innenfor ordinær organisasjon, med unntak av selskaper som fremgår av noteopplysningene for Aksjer og andeler.

Kapitalkonto

	Debet	Kredit
Inngående balanse		124 446 824,14
Salg av utstyr, fast eiendom og anlegg	0,00	
Nedskrivning av utstyr, fast eiendom og anlegg	17 602 459,00	
Avskrivning av utstyr, fast eiendom og anlegg	31 125 204,00	
Aktivisering av utstyr, fast eiendom og anlegg		162 626 890,27
Oppskrivning av utstyr, fast eiendom og anlegg		
Salg av aksjer og andeler		
Nedskrivning av aksjer og andeler		
Oppskrivning av aksjer og andeler (KLP)		
Kjøp av aksjer og andeler		132 007,00
Økning pensjonsmidler		
Økning pensjonsforpliktelse		533 660,53
Avdrag på utlån (mottatte avdrag)	7 842 256,88	
Nedskrivning på utlån	2 152,00	
Utlån		58 315 906,00
Bruk av midler fra eksterne lån	154 073 677,99	
Avdrag på eksterne lån		33 738 898,88
Urealisert valutatap		
Urealisert valutagevinst		
Utgående balanse	169 148 436,95	
Summer	379 794 186,82	379 794 186,82

Knut Underbakke
Rådmann

Ålgård 21.3.14

Bjarte Madland
Økonomisjef

Hovedoversikt 2B

Regnskapsskjema 2B - investeringer Del 1	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap i fjor
Ikt skolen - elevnettverk fra 2011	0	0	0	77 283
Rettedalen 7, diverse tiltak	0	300 000	300 000	0
Kommunal fibertutbygging	0	500 000	500 000	0
Nye lisenser PC-er	0	0	0	406 951
Ny kommunikasjonsløsning	264 056	2 000 000	2 000 000	0
Politikerløsning IKT	0	0	0	7 033
Universell utforming Storahuset	644 348	0	0	13 274
Påkostninger universell utforming	116 175	300 000	300 000	9 674
GPS-utstyr - oppmåling	589 783	0	0	0
Nykartlegging FKB	0	100 000	100 000	0
Torg i Sentrum	0	2 400 000	2 400 000	18 928
Ålgård Sentrum - flomsikring	0	0	0	269 586
Områderegulering Ålgård sentrum	2 316 045	0	0	4 292
Skilting veier og gater	387 059	0	0	0
Utvikling av Ålgård sentrum	0	0	0	26 063
Barnebolig	0	0	0	12 455
Dirdal skole - kjøkken, ventilasjon mm	708 590	3 650 000	3 650 000	0
Dirdal skole - HC tilrettelegging	256 172	550 000	550 000	0
Ålgård skole- påkostninger	1 099 906	100 000	100 000	153 197
Bærland skole - Grendahus	0	0	0	2 956 424
Gjesdal u-skole, svømmehall fasade	294 626	0	0	213 952
Gjesdal u-skole - belysning grusbane	717 430	620 000	620 000	0
Berlandsveien - vei og VA	1 659 525	0	0	0
Gjesdal ungdomsskole - lys og lydtiltak	733 644	0	0	18 972
Oltedal skole, påkostninger del 3	9 229 312	2 500 000	0	7 770
Gjesdalahallen - opprustning	573 109	470 000	470 000	359 048
Mur ved Oltedal skole	0	0	0	2 431 894
Kommunale boliger	12 844 886	7 500 000	7 500 000	20 600 524
Åboas	255 125	0	0	333 683
Ombygging legekantor ÅBOAS	3 417 484	3 200 000	0	0
Brannsikringstiltak omsorgsboliger	95 318	0	0	498 945
Rehabilitering - utleieboliger	835 910	0	0	908 567
Utstyr vintervedlikehold	434 562	400 000	400 000	0
Riving to gamle hus	594 609	500 000	500 000	0
Energi og klimaplan	219 566	1 000 000	1 000 000	0
Diverse akutte tiltak IK-bygg	2 328 453	3 000 000	3 000 000	0
Boliger funksjonshemmede	949 141	24 500 000	20 000 000	78 886
Nytt høydebasseng Ålgård Nord	1 617 853	0	0	9 942 799
Pumpestasjon Gullberget	63 439	0	0	3 596
Ny bil 4x4 (avløp)	484 948	450 000	450 000	0
Opprusting utearealer ved Åboas	0	0	0	358 125
Oppgradering veier og bruer	557 769	2 000 000	2 000 000	0
Digitalisering byggttegninger	1 219	0	0	0
Energimerking bygg	466 140	0	0	412 500
Tiltak Perlå - aktiviteter	0	0	0	427 132
Tilstandskartlegging kommunale bygg	0	0	0	44 851
Lager Grovika - uteområde	171 707	0	0	309 594
Sanering vannledning Rettedalen	6 862 186	7 300 000	7 300 000	14 326
Varsling avvik vannkvalitet	75 000	0	0	0

Regnskapsskjema 2B - investeringer Del 2	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap i fjor
Hovedplan vannforsyning	42 911	0	0	46 020
Renovasjonsbil	2 050 000	0	0	0
Innkjøp biler	0	0	0	1 244 762
Traktor	936 350	950 000	950 000	0
VA ledninger Solås - Slåtteveien	1 710 903	0	0	3 062 326
TS-plan	402 651	300 000	300 000	427 652
Adkomstvei Kodlidalen /tunnel)	430 041	5 200 000	5 200 000	15 180 160
Omlegging VA Kloppehammaren	0	0	0	260 242
Værstasjon/stilling	0	0	0	75 123
Diverse arealsalg	0	0	0	18 316
Arealkjøp	0	0	0	1 000 000
Kodlidalen boligfelt	1 354 170	0	0	0
Mulebakken - Gilja	702 616	0	0	10 000
Gravplass Gjesdal	11 217 190	16 000 000	16 000 000	2 161 295
Gjesdal Næringspark - Felt Sør ASKO	0	0	0	1 307 175
Gjesdal Næringspark 2011	5 247 492	0	0	2 374 204
Gjesdal Næringspark - felt 1B-2	6 764 017	0	0	737 525
Områdereregulering Midtfjell - ved Time	967 367	0	0	273 807
Adgangskontroll sikring bygg	563 482	0	0	0
Kirkegårder-Oltedal-Dirdal	19 586	0	0	38 081
Klipper park og kirkegårder	0	0	0	200 184
Avløpsstasjon Skokk bru	36 708	0	0	22 949
Fortau fra Elvegården	0	0	0	12 063
Kameraovervåkning kommunale bygg	185 625	0	0	0
Oppgradering bårehus - alarmanlegg	131 601	0	0	141 717
Ålgård kraftstasjon	53 359	0	0	0
Brannforebyggende tiltak	91 079	0	0	286 106
ENØK-plan	2 882 822	0	0	4 205 705
Gjesdal Idrettspark grøntområde m.m	1 324 695	3 450 000	3 450 000	0
Gjesdal Idrettspark friidrett og fotball	5 290 995	15 000 000	7 000 000	0
Gjesdal Idrettspark kunstgressbane	0	0	8 000 000	0
Gjesdal Idrettspark – grunnarb./VA	910 846	0	0	22 614 497
Solås barnehage - påkostninger	447 877	0	0	0
Barnehage Kodlidalen	0	0	0	348 928
Oltedal barnehage	420 999	500 000	500 000	0
Gilja barnehage	227 176	0	0	15 959 707
Gilja barnehage - inventar	258 794	0	0	918 268
Utelekeplass Bamsebo barnehage	286 220	0	0	275 809
Midlertidige lokaler barnehage - utstyr	0	0	0	2 241 923
Flassabekken barnehage	60 880 894	87 000 000	87 000 000	422 052
Flassabekken barnehage - inventar	1 712 868	3 000 000	3 000 000	0
IKT-utstyr- oppgradering barnehagene	560 093	0	0	0
Totalt	159 976 522	194 740 000	184 540 000	116 786 920

Status investeringer

Forskutterte prosjekter

Avslutta prosjekter

	Regnskap 2006- 2013	Budsjett 2006- 2013	Regnskap 2013	Budsjett 2013	Avvik 2006- 2013	Note
Prosjekt (tall i hele tusen)						
2226 Ålgård skole - påkostninger	6 898	5 500	1 100	100	1 398	
2230 Gjesdal u-skole - grusbane	717	620	717	620	97	
2231 Bærlandsveien - Brunnvigå	1 660	600	1 660	0	1 060	
2234 Gjesdal u-skole - solskjerming	808	600	734		208	
2236 Oltedal skole, del 3	9 237	7 700	9 229	2 500	1 537	
288 Nærmiljøanlegg Dirdal skole	644	620	0	0	24	
2312 ÅBOAS	589	350	255	0	239	
2317 Ombygg til legekantor ÅBOAS	3 417	3 200	3 417	3 200	217	
2325 Rehabilitering - utleieboliger	3 878	3 200	836	0	678	
3372 Utstyr vintervedlikehold	435	400	435	400	35	
3374 Riving to gamle hus	595	500	595	500	95	
3384 Ny bil 4x4 (avløp)	485	450	485	450	35	
3389 Energimerking bygg	879	950	466	0	-71	
3395 Lager Grovika - uteområde	481	500	172	0	-19	
3398 Varsling avvik vannkvalitet	149	300	75	0	-151	
3451 Utskifting renovasjonsbil	6 456	6 500	2 050	0	-44	
3471 Traktor	936	950	936	950	-14	
3494 Sanering VA Solåsveien	9 282	8 400	1 711	0	882	
3544 VA over Kloppehammaren	3 943	5 500	0	0	-1 557	
3511 TS-PLAN	1 080	1 800	403	300	-720	
3573 Mulebakken	878	0	703	0	878	
3710 Adgangskontroll sikring av bygg	850	680	563	0	170	
3725 Kirkegårder-Oltedal-Dirdal	194	200	20	0	-6	
3734 Kameraovervåkn. komm. bygg	186	300	186	0	-114	
3735 Oppgrad bårhus - alarmanlegg	273	250	132	0	23	
466 ENØK-Plan	9 167	8 500	2 883	0	667	
5030 Gjesdal idrettspark – grunnarb.	37 495	34 500	911	0	2 995	
7000 Solås barnehage	448	0	448	0	448	
7017 Gilja Barnehage	17 051	17 800	227	0	-749	
7019 Gilja Barnehage- inventar	1 177	1 200	259	0	-23	
7020 Utelekeplass Bamsebo	562	500	286	0	62	
7024 IKT-utstyr - barnehagene	560	0	560	0	560	

Kommentar:

Listen over gir en oversikt over prosjekter som det var aktivitet i og som ble avsluttet i løpet av 2013. Oppsettet viser brutto beløp som er belastet hvert enkelt prosjekt fra 2006 til 2013. Mange prosjekt viser et overforbruk, og disse dette er i hovedsak finansiert gjennom eksterne

tilskuddmidler eller overføring fra drift. Når en tar hensyn til dette ble de prosjektene som hadde et lite overforbruk dekket av andre avsluttede prosjekter som hadde noe restmidler ved avslutning.

Prosjekter med restmidler

Prosjekt (tall i hele tusen)	Regnskap 2006-2013	Budsjett 2006-2013	Regnskap 2013	Budsjett 2013	Avvik 2006-2013	Note
1115 Rettedalen 7, PPT kontor	0	300	0	300	-300	
1124 Fiber Bærland skole	0	500	0	500	-500	
1129 Ny telefonsentral	264	2 200	264	2 000	-1 936	
1133 Universell utforming Storahuset	658	1 050	644	0	-392	
1134 Påkostninger univers. utforming	126	600	116	300	-474	
1403 GPS-Utstyr	891	940	590	0	-49	
1412 Nytt torg i Sentrum	0	2 400	0	2 400	-2 400	
1424 Nykartlegging FKB/kartapp	284	500	0	0	-216	
1425 Nyfotografering ortofoto	0	150	0	0	-150	
1431 Områdereg. Ålgård sentrum	2 327	3 000	2 316	0	-673	
1433 Skilting veier og gater	387	1 000	387	0	-613	
2223 Dirdal skole – kjøkke mm	770	3 800	709	3 650	-3 030	
2224 Dirdal skole - HC tilrettelegging	256	1 150	256	550	-894	
2229 Gjesdal u-skole, svømmehall	2 198	3 900	295	0	-1 702	
2237 Gjesdalhallen - opprustning	4 329	4 070	573	470	259	
2310 Kjøp kommunale boliger	72 370	61 300	12 845	7 500	11 070	
2324 Brannsikringstiltak omsorgsbol	801	1 410	95	0	-609	
3375 Energi og klimaplan	220	1 000	220	1 000	-780	
3376 Diverse akutte tiltak IK-bygg	2 328	3 000	2 328	3 000	-672	
3377 Viltkart	0	100	0	0	-100	
3378 Boliger funksjonshemmede	1 028	25 500	949	24 500	-24 472	
3381 Høydebasseng Ålgård Nord	11 963	13 500	1 618	0	-1 537	
3382 Pumpestasjon Gullberget	77	1 000	63	0	-923	
3386 Oppgradering veier og bruer	558	2 000	558	2 000	-1 442	
3397 Sanering vannledn Rettedalen	6 877	7 600	6 862	7 300	-723	
3400 Hovedplan vannforsyning	89	500	43	0	-411	
3535 Adkomstvei Kodlidalen /tunnel	15 802	5 800	430	5 200	10 002	
3548 Værstasjon/stilling	75	200	0	0	-125	
3549 Ålgård Nord E39 og adkomstvei	34	300	0	0	-266	
3553 Kodlidalen boligfelt	1 354	0	1 354	0	1 354	
3585 Gravplass Gjesdal	13 576	25 200	11 217	16 000	-11 624	
3589 Omlegging VA Bethelveien	0	500	0	0	-500	
3596 Gjesdal Næringspark 2011	110 311	105 600	5 247	0	4 711	
3598 Gjesdal Næringspark - felt 1B-2	7 502	19 400	6 764	0	-11 898	

Prosjekt med restmidler (forts)		Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Avvik	Note
Prosjekt (tall i hele tusen)		2006- 2013	2006- 2013	2013	2013	2006- 2013	
3693	Områderregulering Boligfelt Midtfjell	1 241	4 000	967	0	-2 759	
3694	Boligfelt Midtfjell - ved Timegrensen	583	1 000	0	0	-417	
3728	Avløpsstasjon Skokk bru	80	3 000	37	0	-2 920	
402	Ålgård kraftstasjon	521	4 150	53	0	-3 629	
4300	Brannforebyggende tiltak	377	550	91		-173	
5017	Gjesdal Idrettspark turvei	1 540	3 650	1 325	3 450	-2 110	
5018	Gjesdal Idrettsp friidrett og fotball	5 701	15 300	5 291	15 000	-9 599	
7013	Oltedal barnehage	421	500	421	500	-79	
7022	Flassabekken barnehage	61 303	87 000	60 881	87 000	-25 697	
7023	Flassabekken barnehage - inventar	1 713	3 000	1 713	3 000	-1 287	

Kommentar:

1. Det er bokført høyere kostnader enn bevilget på prosjekt 2310 og 3535. For kjøp av kommunale boliger er merkostnadene dekket med salg av eldre boliger. For adkomstvei til Kodlidalen er det bokført kostnader til grunnerhverv, og disse er blir først utbetalt i 2014.
2. De store prosjektene som er fullfinansiert gjennom bevilgning i 2013 og tidligere år, vil bli fullført i 2014 eller tidlig i 2015. Dette gjelder, Gravplass på Gjesdal, Boliger for funksjonshemmede, Flassabekken barnehage, Gjesdal Næringspark felt 1B-2 og Gjesdal idrettspark. Til sammen utgjør restmidlene i disse prosjektene ca 85 mill kroner.

Revisjonsberetning

Vår saksbehandler:

Vår dato:
25.03.2014

Vår referanse:

Side:
1 av 2

Til
Kommunestyret i Gjesdal

REVISJONSBERETNING 2013

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Gjesdal kommune, som viser kr 496 231 000 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 19 898. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Gjesdal kommune per 31. desember 2013, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Postadresse:
Lagårdsveien 78
4010 STAVANGER

Besøksadresse:
Samme:
Epostadresse:
post@Rogaland-Revisjon.no

Telefon:
40 00 52 00
Telefax:
51 53 40 03

Bankkonto:
3201.35.38262

Organisasjonsnr:
NO 887 052 832 MVA

Uttalelser om øvrige forhold*Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene i driftsregnskapet stemmer med regulert budsjett. Vi vil imidlertid presisere at det er enkelte betydelige budsjettavvik i investeringsregnskapet, og viser til nærmere omtale i årsmeldingen.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Stavanger, 25.03.2014
Rogaland Revisjon IKS

Cicel T. Aarrestad
Revisjonsdirektør/
statsautorisert revisor